

PERHEHOIDON TOIMINTAOHJE

SATAKUNNAN HYVINVOINTIALUE 2024

Sisältö

1	Perhehoidon toimintaohje	4
1.1	Perhehoidon keskeiset käsitteet ja muodot	5
1.2	Perhehoidon tarkoitus	7
1.3	Perhehoidon järjestäminen	7
1.4	Perhehoidon myöntäminen	7
2	Perhehoitajan ja perhekodin hyväksyminen	10
2.1	Perhehoitaja	10
2.2	Perhekoti	11
3	Toimeksiantosopimus	12
3.1	Toimeksiantosopimuksen irtisanominen ja purkaminen	14
4	Perhehoidon palkkiot ja korvaukset	14
4.1	Hoitopalkkio	15
4.2	Kulukorvaus	15
4.3	Käynnistämiskorvaus	17
5	Maksut perhehoidon keskeytyksen ajalta	17
5.1	Perhehoitajan sairastuessa	18
5.2	Keskeytys perhehoitajasta riippumattomasta syystä	19
6	Perhehoitajan oikeus vapaaseen ja maksut vapaan aikana	19
6.1	Perhehoitajan sijainen	20
7	Maksut perhehoidon päättyessä	21
8	Perhehoitajan asema	21
8.1	Perhehoitajan eläketurva	22
8.2	Perhehoitajan ja perhekodin vakuutukset	22
8.3	Perhehoitajan ennakkovalmennus, täydennyskoulutus ja työnohjaus	22
8.4	Perhehoitajan hyvinvointi- ja terveystarkastukset	23
8.5	Vertaistoiminta ja mentorointi	24
9	Perhehoidossa olevaa henkilöä koskevat asiat	24
9.1	Perhehoidon asiakkaan asiakassuunnitelma	24
9.2	Perhehoidon asiakasmaksu	25

9.3	Lääkehoito perhekodissa	25
9.4	Kotihoito ja apuvälineet.....	26
9.5	Perhehoidossa olevan henkilön kuljetukset.....	26
9.6	Perhehoidossa olevan henkilön vakuutukset	27
9.7	Perhehoidossa olevan henkilön yksityis- ja käyttövarat.....	27
9.8	Asiakkaan valitus- ja vaikutusmahdollisuudet	28
9.9	Itsemääräämisoikeus ja julkisuus.....	28
9.10	Asiakkaan katoaminen.....	29
9.11	Asiakkaan kuolema perhekodissa.....	29
10	Perhehoidon valvonta	30
10.1	Perhehoidon valvonnan periaatteet.....	30
10.2	Ohjaus- ja tukikäynnit.....	31
10.3	Kriisi- ja väkivaltatilanteet.....	31
11	Perhehoitajan oikeudet ja velvollisuudet	31
11.1	Tietojensaantioikeus, seuranta ja tietojen säilytys.....	32
11.2	Salassapito- ja vaitiolovelvollisuus	32
11.3	Perhehoitajan ilmoittamisvelvollisuus.....	33
11.4	Yhteistyö.....	33
12	Yhteystiedot	34

1 Perhehoidon toimintaohje

Perhehoidon toimintaohje on julkinen asiakirja siitä, miten Satakunnan hyvinvointialueella toteutetaan kaikenikäisten henkilöiden (pois lukien lastensuojelu) **toimeksiantosopimussuhteista** perhehoitoa. Toimintaohjeessa kuvataan perhehoidon keskeiset käsitteet, perhehoidon toteutusta, korvauksiin liittyviä periaatteita, perhehoitajan asemaa sekä tuen muotoja ja niiden toteutusta.

Toimintaohje on keskeinen osa perhehoitolain toimeenpanoa ja sen soveltamista käytäntöön. Toimintaohje määrittää perhehoidon järjestämisen tavat, yhdenmukaistaa toimintakäytäntöjä ja varmistaa perhehoidon suunnitelmallisuutta ja jatkuvuutta. Toimintaohjeen avulla varmistetaan hyvän perhehoidon toteutuminen.

Perhehoidon toimintaohje palvelee perhehoidon kaikkia osapuolia: perhehoidossa olevia henkilöitä, perhehoitajia sekä hyvinvointialueen työntekijöitä.

Tässä toimintaohjeessa linjataan yhtenäiset periaatteet toimeksiantosuhteisen perhehoidon toteuttamiseen hyvinvointialueella. Toimintaohje turvaa asiakaslähtöisen perhehoidon laadun edellytykset ja perustan sekä kaikkien osapuolien oikeudet ja velvollisuudet. Toimintaohjetta päivitetään vuosittain ja pyydetään perhehoitajilta hyväksyntä.

Perhehoitoa ohjaava voimassa oleva lainsäädäntö koostuu mm. seuraavista laeista ja asetuksista:

- sosiaalihuoltolaki (1301/2014) ja sosiaalihuoltoasetus (607/1983)
- perhehoitolaki (263/2015)
- laki (380/1987) ja asetus (759/1987) vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista
- laki (519/1977) ja asetus (988/1977) kehitysvammaisten erityishuollosta
- laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (980/2012)
- mielenterveyslaki (1990/1116)
- laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000)
- laki omaishoidon tuesta (937/2005)
- laki (734/1992) ja asetus (912/1992) sosiaali- ja terveyshuollon asiakasmaksuista
- laki vammaisuuksista (570/2007)
- kotikuntalaki (201/1994)
- laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999)
- laki sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista (254/2015)
- tietosuojalaki (1050/2018)

- hallintolaki (434/03) ja laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019)
- laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (504/2002)
- pelastuslaki (379/2011)
- vahingonkorvauslaki (412/1974)
- julkisten alojen eläkelaki (81/2016)
- työtapaturma- ja ammattitautilaki (459/2015)
- sairausvakuutuslaki (1224/2004)
- laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (741/2023). Jäljempänä valvontalaki.

1.1 Perhehoidon keskeiset käsitteet ja muodot

Perhehoito on sosiaalipalvelu, jonka järjestämisestä on huolehdittava sosiaalihuoltolain 14 §:n mukaan. Perhehoidon tavoite ja toteutustavat on määritelty perhehoitolaissa. Perhehoito on hoidon tai muun osa- tai ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä perhehoitajan yksityiskodissa tai hoidettavan kotona.

Perhehoito perhekodissa on inhimillinen tapa järjestää henkilön asuminen, kun hoidettavan kodissa asuminen ei ole mahdollista tai hänen kannaltaan tarkoituksenmukaista. Perhekodissa asuva henkilö tilastoidaan kotona asuvaksi ja hän on oikeutettu samoihin avoimuuden palveluihin, kuin omassa kodissaan asuva henkilö.

Perhehoitaja on henkilö, joka koulutuksensa, kokemuksensa tai henkilökohtaisten ominaisuuksiensa perusteella on sopiva antamaan perhehoitoa ja on suorittanut hyväksytysti tehtävän edellyttämän ennakkovalmennuksen.

Perhekoti on yksityiskoti, joka on terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan, rakenteeltaan, tiloiltaan ja varustetasoltaan siellä annettavalle hoidolle sopiva.

Pitkäaikainen perhehoito tarkoittaa sitä, että henkilölle on myönnetty perhehoito toistaiseksi ja hän muuttaa perhekotiin asumaan. Pitkäaikainen perhehoito voi olla joko itsenäiseen elämään kuntouttava välivaihe tai pysyvän asumisen ja elämisen järjestely. Perhehoito tarjoaa mahdollisuuden pysyviin ja kiinteisiin ihmissuhteisiin niille, joilla ei ole edellytyksiä itsenäisempään asumiseen.

Lyhytaikainen perhehoito voi tarkoittaa joko säännöllistä tai yksittäistä, määräaikaista hoitajaksoa. Lyhytaikainen perhehoito sopii omaishoidon vapaan tai muun tilapäisen hoidon järjestämiseksi. Lyhytaikaista perhehoitoa tarjotaan myös erityistä tukea tarvitsevalle lapselle, nuorelle ja aikuiselle. Se tukee vanhempien tai vakituisen hoitajan jaksamista.

Osavuorokautinen perhehoito perhekodissa (ei vammaispalveluiden asiakkailla) on joko päivä- tai yöhoitoa, joka on kestoltaan korkeintaan 10 h/hoitopäivä. Osavuorokautinen perhehoito voi olla

kertaluonteista tai säännöllisesti toistuvaa ja myös sen avulla voidaan mahdollistaa omaishoitajien lakisääteisiä vapaapäiviä.

Kotiin annettava perhehoito määritellään kestopensa perusteella lyhytaikaiseksi tai osavuorokautiseksi perhehoidoksi. Kotona tapahtuvaa perhehoitoa voidaan järjestää mm. omaishoitajan vapaan järjestämiseksi silloin, kun hoidettavan ei ole tarkoituksenmukaista siirtyä sijaishoidon ajaksi pois omasta kodistaan. Kotiin annettavaa perhehoitoa voidaan myöntää kotihoitoa täydentävänä palveluna, erityistä tukea tarvitsevan henkilön huoltajien jaksamisen tukemiseksi tai kotiutuksen yhteydessä tukemaan asiakkaan kotona selviytymistä.

Pitkäaikaisesta perhehoidosta peritään asiakasmaksulain mukainen **asiakasmaksu**. Lyhyt- ja osavuorokautisen perhehoidon osalta hyvinvointialue määrittää asiakasmaksun vuosittain.

Toimeksiantosopimus on perhehoitajan ja hyvinvointialueen välinen sopimus, jossa tulee sopia perhehoidon palkkiosta, kulukorvauksesta, käynnistämiskorvauksesta, asiakkaan käyttövaroista (lastensuojelu), hoidon kestosta, perhehoitajan vapaasta, hyvinvointi- ja terveystarkastuksesta, valmennuksesta, työnohjauksesta ja koulutuksesta, irtisanomisesta sekä kunnan ja perhehoitajan välisestä yhteistyöstä.

Hyvinvointialueen tehtävänä on valvoa, että sijoitus perhehoitoon toteutuu lain mukaisesti ja hoidettava saa sijoituksen aikana tarvitsemansa palvelut ja tukitoimet. Perhekodin tulee olla sijoitettavan henkilön edun mukainen ja sopiva asumisyhteisö hänelle sekä perhekodin muille asukkaille.

Perhehoitajan sijaishoitaja voi toimia perhehoitajan sijaisena omassa kodissaan tai hän voi mennä perhehoitajan kotiin hänen vapaapäiviensä tai muun poissaolon ajaksi ja vastaa sinä aikana hoidettavien hoivasta ja huolenpidosta.

Kodeissa toimiva perhehoitaja voi toimia sekä asiakkaan kotona, että perhekodissa sijaisena.

Perhehoidon ja omaishoidon ero on siinä, että omaishoidolla tarkoitetaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotioloissa omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla. Perhehoidolla tarkoitetaan henkilön hoidon tai muun osa- tai ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä perhehoitajan yksityiskodissa tai hoidettavan kotona ennakoivallennuksen suorittaneen perhehoitajan toimesta. Perhehoidossa olevalta asiakkaalta peritään hyvinvointialueella määritelty asiakasmaksu.

Ammatillinen perhehoito on perhehoitoa, jota annetaan yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 7 §:ssä tarkoitetun luvan perusteella ammatillisessa perhekodissa ja sen järjestämiseen on laadittu oma sääntökirja. Hyvinvointialue voi sijoittaa asiakkaita myös ammatillisiin perhekoteihin ostopalvelusopimuksella.

1.2 Perhehoidon tarkoitus

Perhehoito on inhimillisen, kotoisan ja turvallisen arjen mahdollistava hoivan ja huolenpidon sekä tuen ja ohjauksen muoto. Perhehoito on sopiva hoivan ja huolenpidon sekä tuen ja ohjauksen muoto esimerkiksi silloin, kun toimintakykyyn vaikuttaa vammaisuus, erityisen tuen tarve tai iän tuoma toimintakyvyn aleneminen, sairaus tai turvattomuuden tunne. Perhehoito on ensisijainen vaihtoehto lapsille ja nuorille, jotka eivät voi asua omassa kodissaan. Perhehoito sopii myös mielen-terveyskuntoutujille, jotka tarvitsevat psyykkisen sairauden vuoksi vahvaa tukea tai emotionaalista turvaa.

Perhehoidossa kunnioitetaan henkilön itsemääräämisoikeutta, otetaan huomioon yksilölliset tarpeet ja toiveet sekä turvallisuus. Perhehoidon vahvuuksia ovat jatkuvuus, koti asumisen ja hoivan ympäristönä sekä pysyvät ihmissuhteet. Perheen arkeen osallistuminen ja perhehoitajan läsnäolo tukevat henkilön kasvua ja kehitystä, toimintakykyä ja kuntoutumista sekä ylläpitävät hyvää elämänlaatua.

1.3 Perhehoidon järjestäminen

Hyvinvointialue vastaa perhehoidon järjestämisestä. Perhehoito on yksi vaihtoehto palvelutarjonnassa. Toimeksiantosuhteisessa perhehoidossa hyvinvointialue hyväksyy perhehoitajan ja perhekodin soveltuvuuden perhehoitotehtävään ja valvoo perhehoitoa. Perhehoito perustuu aina asiakkaan tai hänen laillisen edustajansa kuulemiseen ja yhteistyössä laadittuun asiakassuunnitelmaan. Perhehoidon asiakasohjaus tapahtuu asiakkaan tilanteen parhaiten tuntevan työntekijän toimesta lähellä asiakasta.

1.4 Perhehoidon myöntäminen

Perhehoito on perhehoitolain mukaista avohoitoa ja sen myöntäminen perustuu palvelutarpeen arviointiin. Palveluohjauksessa huomioidaan asiakkaan osallisuus ja valinnanvapaus sekä tuetaan hänen mahdollisuuttaan tehdä tietoon ja kokemukseen perustava valinta. Perhehoidon järjestämisessä on tärkeää turvata hoidettavan ja hänen läheistensä osallisuus perhehoitoa suunniteltaessa ja perhehoidon aikana. Tämä tarkoittaa, että henkilö saa ikänsä, kehitystasonsa ja toimintakykynsä mukaisesti ja tarvittavin tukitoimin olla mukana tekemässä elämänsä liittyviä suunnitelmia ja päätöksiä niin, että hänen tahtonsa ja etunsa otetaan huomioon. (STM 2017 Perhehoitolain toimeenpanon tuki.)

Perhehoitoa tarjotaan asiakkaalle palvelumuotona silloin, kun se on asiakkaan kannalta perusteltua. Yhteistyössä asiakkaan, hänen läheistensä ja asiakkaan palveluista vastaavan työntekijän kanssa arvioidaan asiakkaan palvelutarve ja soveltuvuus perhehoitoon. Perhehoidon vastuutyöntekijä arvioi perhekodin ja perhehoitajan soveltuvuuden asiakkaan tarpeisiin nähden. Perhehoitaja arvioi omia

valmiuksiaan toimia perhehoitajana kyseiselle henkilölle. Sopivuutta arvioitaessa kiinnitetään erityistä huomiota perhekodin ihmissuhteisiin ja perhehoitajan mahdollisuuksiin ottaa huomioon ja vastata henkilön tarpeisiin sekä siihen, hyväksyvätkö muut perhekodin jäsenet perhehoitoon sijoitettavan henkilön.

Perhehoidon myöntämisessä lähtökohtina ovat henkilön ja hänen perheensä elämäntilanne sekä tuen, ohjauksen, hoivan ja huolenpidon tarve. Palvelun myöntämisen perusteena voidaan käyttää esimerkiksi RAI-arviointivälinettä tai TOIMI-arviointia. Perhehoitoa suunniteltaessa selvitetään asiakkaan muiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen sekä tukitoimien tarve ja saatavuus. Hallinnollisen päätöksen perhehoidosta tekee asiakkaan palveluista vastaava viranhaltija.

Asiakkaan on mahdollista saada pitkäaikaista perhehoitoa, mikäli:

- hän ei pärjää kotona kotihoidon turvin ja hoidon tarvetta ei ole pääsääntöisesti yöllä
- hän kokee turvattomuutta, yksinäisyyttä (soittelu ja avun hälyttäminen: läheiset, kotihoito, ambulanssi, päivystys) tai sulkeutuu kotiinsa
- hänellä on mielenterveyteen liittyviä ongelmia (ahdistuneisuus, masennus, alkoholi)
- hänellä on muistisairaus tai jokin muu kognition alenema, joka aiheuttaa vaaratilanteita kotona (eksyminen, ulos jääminen, tulipaloriski)
- hänellä on korkeasta iästä tai muusta syystä johtuva toimintakyvyn alentuma (kaatumisriski, ruoka ei maistu, voimattomuus)
- kotiolot ovat turvattomat tai asumiskelvottomat
- hänellä on erityisen tuen tarpeen johdosta avun, tuen, ohjauksen ja valvonnan tarve
- yöt sujuvat pääsääntöisesti rauhallisesti (ei säännöllistä avuntarvetta öisin, muille on turvattava yörauha)
- hän soveltuu perhekotiyhteisöön ja on itse halukas ottamaan paikan vastaan
- hänellä on lastensuojelullinen tarve (eritystä tukea tarvitseva lapsi tai nuori)

Asiakkaan on mahdollista saada lyhytaikaista tai osavuorokautista perhehoitoa:

- tukemaan kotona asumista
- ateria- ja päivärytmin ylläpitämiseen tai palauttamiseen
- toimintakyvyn ylläpitämiseen tai palauttamiseen
- omaishoitajan lakisääteisten vapaapäivien ajaksi
- omaishoitajan tai pääasiallisen hoitajan jaksamisen tueksi tai esim. omaishoitajan sairastuessa tai omaishoitosuhteen päättyessä
- sairaalasta kotiutumisen välivaiheena (toipilas- tai arviointijakso)
- vaihtoehtona päivätoiminnalle
- erityishuolto- tai lastensuojelulain perusteella myönnetty lyhytaikainen perhehoito

Perhehoito ei sovellu henkilölle, joka/jolla on:

- sellaista käyttäytymistä, jota ei saada hallintaan niin, että perhehoitajan tai muiden perhekodissa asuvien henkilöiden turvallisuus voitaisiin turvata (esim. levottomuus, aggressiivisuus, karkailu)
- häiritsee öisin muita tai tarvitsee säännöllisesti apua öiseen aikaan
- kastelua tai tuhrimista ei saada vaippojen avulla hallittua
- sijoitettaessa pitkälle edennyt muistisairaus (erityisesti pitkäaikainen perhehoito)
- sairaus tai alhainen toimintakyky, jonka hoito on vaikea toteuttaa kotitiloissa tai vaatii jatkuvasti kahden henkilön apua
- ei sitoudu yhteistyöhön tai on muuta haastavaa käytöstä
- ei halua vastaanottaa perhehoitoa

Perhehoidon myöntämisessä on otettava huomioon myös seuraavat seikat:

- perhekotien erilaisuus (rappuset, yhden/ kahden hengen huone, muut asukkaat, lemmikkieläimet, perhekodin sijainti, perhekodissa asuvat alle kouluikäiset lapset, sijoitettujen määrä)
- perhekodeissa ei ole yövalvontaa (vain läsnäolo)
- pitkäaikaisissa sijoituksissa huomioitava myös oikea-aikainen sijoitus, ennakointi ja riskit (käyttäytymisen haasteet, kaatumisriski, paljon palveluja käyttävät, ravitsemustilan heikkeneminen, elämäntilanteen muutokset, päihdeongelma jne.)
- pitkäaikainen perhehoito käynnistyy tutustumisjaksolla tai asumiskokeilulla
- läheisyhteistyö
- kiireellinen sijoituksen tarve

Kotiin annettavan perhehoidon myöntäminen

Asiakkaalle voidaan järjestää perhehoitoa hänen omassa kodissaan, kun se vastaa parhaiten asiakkaan tarpeita sekä ylläpitää ja edistää hänen toimintakykynsä säilymistä. Perhehoitoa asiakkaan kotiin voidaan myöntää muun muassa seuraavissa tilanteissa:

- omaishoidon vapaiden järjestäminen
- kotihoitoa täydentävänä palveluna
- kotiutuksen tukeminen
- saattohoitopotilaiden perhehoito
- muistisairaiden perhehoito
- mielenterveysasiakkaiden perhehoito
- vammaispalvelun asiakkaiden perhehoito
- erityistä tukea tarvitsevan perhehoito

Kotiin annettava perhehoito on hoivaa, huolenpitoa, ohjausta ja tukea

Kotiin annettavan perhehoidon erona kotihoitoon verrattuna on se, että perhehoitaja voi olla asiakkaan luona kotihoidon käyntejä pidempään (esim. vähintään 3 tuntia). Perhehoitaja tukee asiakasta arjessa esim. osallistamalla yhdessä ruoanlaittoon, leipomiseen tai kodinhoitotehtäviin sekä huolehtii perushoidosta ja tukee sosiaalisissa taidoissa. Perhehoito voi joissakin tapauksissa korvata osan kotihoidon käynneistä. Sairaanhoidolliset tehtävät eivät kuulu perhehoitajan tehtäviin, jollei sitä ole erikseen sovittu ja perhehoitajalla on tehtäviin riittävä koulutus ja perehdytys.

2 Perhehoitajan ja perhekodin hyväksyminen

Hyvinvointialue vastaa perhehoitajan ja perhekodin hyväksymisestä.

2.1 Perhehoitaja

Perhehoitajalla tarkoitetaan henkilöä, joka toimeksiantosopimuksen perusteella antaa perhehoitoa omassa yksityiskodissaan tai hoidettavan kotona. Perhehoitaja ei ole työsuhteessa hyvinvointialueella eikä yksityinen palveluntuottaja. Perhehoitaja toimii kasvatusta- ja hoitotehtävissään sijoittajatahon, asiakkaan läheisten sekä asiakkaan tukipalveluja järjestävien tahojen kanssa yhtenä työryhmän jäsenenä.

Perhehoitajana voi toimia parisuhteessa elävä, perheellinen tai yksinasuva. Perhekodin ihmissuhteiden tulee olla kunnossa ja perheen taloustilanteen vakaa. Lisäksi alle 18-vuotiaita hoitavan perhehoitajan tulee esittää Oikeusrekisterikeskukselta tilaamansa ote rikostaustan selvittämiseksi (laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä 504/2002). Tarvittaessa pyydetään lääkärinlausunto: T-todistus terveydentilasta. Lähiomainen voi toimia perhehoitajana vain erityisperustein, erillisellä viranhaltijan päätöksellä.

Ehdottomat esteet ryhtyä perhehoitajaksi:

- Akuutti/toistuva/pitkäaikainen lastensuojelun asiakkuus
- Akuutti/toistuva/pitkäaikainen toimeentulotuen asiakkuus
- Akuutti/toistuva/pitkäaikainen päihde- tai mielenterveysongelma perheessä
- Kriisi omassa elämäntilanteessa
- Epärealistiset odotukset
- Yhteistyökyvyttömyys
- Joku perheenjäsenistä vastustaa perhehoitoperheeksi ryhtymistä
- Kodin tilojen sopimattomuus perhekodissa järjestettävän perhehoidon osalta
- Perheessä käytetään fyysisiä rajoitusmenetelmiä
- On perheen elämään ja arkeen erittäin voimakkaasti vaikuttava elämäkatsomus
- On hylkäävä arvio ennakkovalmennuksesta

2.2 Perhekoti

Perhekoti on hyvinvointialueen hyväksymä, perhekodiksi soveltuva yksityiskoti. Perhekodin jäsen-
ten tulee hyväksyä ja olla yksimielisiä kodin perhehoitotoiminnasta. Sopivuutta arvioitaessa kritee-
reinä ovat myös perheen ihmissuhteet ja kodin ilmapiiri. Perhekodissa tulee mahdollisimman hyvin
huomioida esteettömyys ja turvallisuus. Pitkäaikaisessa perhehoidossa olevalle tulee olla pääsään-
töisesti oma huone, tai mahdollisuus yksityisyyteen tulee turvata muulla tavoin.

Perhekodin tulee olla:

- rakenteeltaan, tiloiltaan ja varustetasoltaan siellä annettavalle perhehoidolle sopiva
- tarkoituksenmukainen ja kodikas
- sijainniltaan asiakkaan tarvitsemien palvelujen ja läheisten yhteydenpidon kannalta toimiva
- turvallinen:
 - perhekodin ympäristö on asiakkaille sopiva, perhekotiin on mahdollisuus tarvittaessa järjestää apuvälineitä, esteetön ympäristö tai erityisvarustus
 - perhekodin turvallisuutta koskevista asioista toimitaan paikallisen pelastusviran-
omaisen ohjeen mukaisesti huomioiden, että perhekoti on yksityiskoti
 - turvallinen ulkoilualue

Perhehoitoon tulevalle asiakkaalla tulee olla:

- mahdollisuus sekä yhteisöllisyyteen että yksityisyyteen
- halutessaan mahdollisuus osallistua huoneensa kalustamiseen ja sisustamiseen
- mahdollisuus käyttää kodin yhteisiä tiloja
- tasa-arvoinen asema muiden perhekodin jäsenten kanssa

Perhekodin paloturvallisuus

Perhekodit kuuluvat paloturvallisuuden osalta omavalvonnan piiriin. Rakennuksen omistajan ja hal-
tijan on itse huolehdittava tilojensa turvallisuudesta. Pelastuslaitos on laatinut perhekodin asumis-
turvallisuuden tarkistuslistan, jonka perhehoitaja täyttää. Perhekotitoiminnan alkaessa kokoaikai-
sesti toimiviin perhekoteihin tehdään paloviranomaisen tarkastuskäynti, minkä tarkoituksena on
selvittää kodin paloturvallisuus, palovaroittimien määrä ja poistumistiet palon sattuessa. Perhehoi-
taja tilaa tarkastuksen ja ensimmäinen tarkastus maksetaan käynnistyskorvauksesta. Sen jälkeiset
palotarkastukset perhehoitaja maksaa itse. Tarkastuksen yhteydessä paloviranomaiset voivat aset-
taa perhekodille erityisiä turvallisuusvaatimuksia pelastuslain perusteella.

Perhekodissa olevien asiakkaiden määrä

Perhekodissa voidaan samanaikaisesti hoitaa enintään neljää henkilöä. Hoitajan kanssa samassa ta-
loudessa asuvat alle kouluikäiset lapset ja muut erityistä hoitoa tai huolenpitoa vaativat henkilöt

lasketaan hoidettavien määrään. Perhekodissa saadaan kuitenkin hoitaa samanaikaisesti enintään kuutta henkilöä, jos perhekodissa annettavasta hoidosta, kasvatuksesta tai muusta huolenpidosta vastaa vähintään kaksi hoitopaikassa vakituisesti asuvaa henkilöä, joista ainakin toisella on tehtävään soveltuva koulutus ja riittävä kokemus hoito- tai kasvatustehtävistä ja toinen on koulutuksensa, kokemuksensa tai henkilökohtaisten ominaisuuksiensa perusteella sopiva perhehoitajaksi (perhehoitolaki 7 §).

Jos kyse on hoidon antamisesta sisaruksille tai saman perheen jäsenille, voi perhekodissa olla samanaikaisesti hoidettavana useampi henkilö. Lisäksi erityisestä syystä voidaan samanaikaisesti hoidettavien henkilöiden enimmäismääristä poiketa. Erityisenä syynä pidetään lähinnä tilannetta, jossa perhehoidossa samanaikaisesti hoidetaan vain täysi-ikäisiä henkilöitä, joiden keskinäinen kanssakäyminen ja perhehoitosijoituksen laatu yhdessä toimintakyvyn ja hoidon tarpeen kanssa tekevät mahdolliseksi poikkeamisen enimmäismäärästä. Hoidettavien määrä on kuitenkin suhteutettava perhehoitajien lukumäärään, hoidettavien tarvitsemaan hoitoon sekä toiminnan luonteeseen (perhehoitolaki 1 § ja 9 §).

3 Toimeksiantosopimus

Perhehoitajan kanssa tehdään toimeksiantosopimus, jossa sovitaan hoitosuhteeseen liittyvät molempipuoliset oikeudet ja velvollisuudet. Kirjallinen toimeksiantosopimus tehdään jokaisen perhehoitoon sijoitetun osalta erikseen ja se tehdään aina ennen perhehoidon käynnistymistä. Tätä ennen voimassa on suullinen sopimus.

Toimeksiantosopimuksen tehnyt henkilö ei ole työsopimuslain 1 luvun 1 §:ssä tarkoitettussa työsuhhteessa, eivätkä häntä koske työsuhdetta määrittävät lait, kuten työaikalaki tai vuosilomalaki tai työsuhteosopimukset. Sopimus tehdään yhteisessä sopimusneuvottelussa ja sen allekirjoittavat perhehoitaja ja asiakkaan asioista vastaava viranhaltija. Sopimuksen allekirjoittavat molemmat puolisot, kun on tarkoitus, että he molemmat vastaavat perhehoidossa olevien asiakkaiden hyvinvoinnista. Sopimus tarkistetaan tilanteen muuttuessa eikä sitä voi muuttaa yksipuolisesti. Toimeksiantosopimusta tarkistetaan hoidon kestoja tai sisältöä koskevien muutosten vuoksi sekä myös, kun sen tarkistamiseen muutoin on aihetta (perhehoitolaki 10 § 2 mom.). Sopimus tehdään toistaiseksi tai määrääjäksi sovitusta päivämäärästä alkaen.

Toimeksiantosopimuksen sisältö

- sopijapuolet
- perhehoidossa oleva henkilö ja henkilön oikeudet, tukitoimet ja harrastukset sekä näiden toteuttamiseksi tarpeelliset toimenpiteet
- perhehoitajan vastuutyöntekijä
- palkkion saaja(t)

- perhehoitajalle maksettava hoitopalkkio, kulukorvaus sekä niiden maksupäivät ja maksaminen hoidon keskeytyessä
- käynnistämiskorvaus
- perhehoidossa olevan henkilön yksilöllisistä tarpeista johtuvien erityisten kustannusten korvaaminen (perhehoitolaki §17).
- sopimuksen kesto aika
- perhehoitajan oikeus vapaaseen, vapaapäivien toteuttaminen, hoidettavien hoidon järjestäminen sekä hoitopalkkion ja kustannusten korvaaminen vapaan ajalta
- hyvinvointi- ja terveystarkastusten järjestäminen
- perhehoitajalle annettava valmennus, työnohjaus, täydennyskoulutus ja vertaisryhmätoiminta sekä niiden toteuttaminen
- perhehoidossa olevan henkilön kuukausittain maksettavat käyttövarat (lastensuojelu) toimeksiantosopimuksen irtisanominen ja purkaminen
- perhehoitajan vaitiolovelvollisuus ja tietojen antaminen ja saaminen hoidettavista
- perhehoitajan ja -hoidettavan vakuuttaminen
- tarvittavat muut asiat
- allekirjoitukset

Lyhytaikaisesta ja kotiin annettavasta perhehoidosta voidaan tehdä määräajan tai toistaiseksi voimassa oleva aiesopimus. Palkkiot maksetaan toteutuneiden jaksojen perusteella, jotka perhehoitaja ilmoittaa perhehoidon vastuutyöntekijälle. Sovittujen jaksojen peruutuksista ja keskeytyksistä löytyy tarkemmat ohjeet 5.2.

Vakituisen perhehoitajan kodissa sijaistavan perhehoitajan toimeksiantosopimus

Perhehoitajan vapaan tai muun tilapäisen poissaolon ajaksi tehdään toimeksiantosopimus sijaishoitajan kanssa. Sopimuksella hoitaja sitoutuu huolehtimaan asukkaista vakituisen perhehoitajan kodissa tai omassa kodissaan. Sijaisperhehoitajalle voidaan tehdä myös yksi aiesopimus/perhekoti, joka koskee kaikkia sijaistamisjakson aikana perhehoitajalle sijoitettuja henkilöitä.

Sijaishoitajat ovat käyneet perhehoitajille tarkoitetun ennakkovalmennuksen. Sijaishoitajalle toimitetaan hyvän perhehoidon varmistamiseksi, asiakkaan suostumuksella, asiakasta koskevat tarvittavat tiedot. Vakituinen perhehoitaja vastaa asukaskohtaisten tietojen välittämisestä sijaisperhehoitajalle. Perhehoitolain säädökset huomioidaan myös sijaishoidon aikana.

Sijaishoitajan sekä kodeissa toimivan perhehoitajan toimeksiantosopimuksessa sovitaan (perhehoitolaki 14 §):

- perhehoitajalle maksettavan hoitopalkkion määrästä ja suorittamisesta
- tarvittaessa perhehoitajalle aiheutuvien kustannusten korvaamisesta

- sopimuksen voimassaolosta
- tarvittaessa muista perhehoitoa koskevista seikoista

Kaikissa toimeksiantosopimuksissa noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa versioitua toimintaohjetta.

3.1 Toimeksiantosopimuksen irtisanominen ja purkaminen

Toistaiseksi voimassa olevassa toimeksiantosopimuksessa voidaan tarvittaessa sopia määräaika, jonka aikana sopimus voidaan puolin tai toisin päättää ilman irtisanomisaikaa. Tämän ns. tutustumisjakson tarkoitus on varmistaa perhehoidon tarkoituksenmukaisuus niin asiakkaan, hänen läheistensä kuin perhehoitajan kannalta sekä sitoutuminen perhehoitoon. Asiakkaan siirtyminen pois perhekodista sovitaan yhdessä neuvotellen osapuolten kesken. Hoitopalkkion ja kulukorvauksen maksaminen päättyvät asiakkaan siirtyessä pois perhekodista. Mikäli katsotaan tarpeelliseksi, toimeksiantosopimus voidaan tehdä tutustumisjakson ajaksi lyhytaikaisen perhehoidon toimeksiantosopimuksella.

Jos toimeksiantosopimuksessa ei ole toisin sovittu, voidaan toimeksiantosopimus irtisanoa päättymään irtisanomisesta seuraavan kahden kuukauden kuluttua. Irtisanominen voidaan tehdä suullisesti, mutta siitä toimitetaan myös kirjallinen ilmoitus. Ensisijaisesti hoitoa jatketaan perhekodissa vielä irtisanomisajan.

Jos perhekoti tai siellä annettava hoito todetaan sopimattomaksi tai puutteelliseksi, siihen tulee pyrkiä saamaan aikaan korjaus. Jos puutetta ei korjata asetetussa määräajassa tai jos puutetta ei voida korjata ilman kohtuutonta vaivaa tai kohtuullisessa ajassa, toimeksiantosopimus voidaan purkaa välittömästi (perhehoitolaki 12 §).

4 Perhehoidon palkkiot ja korvaukset

Perhehoitajalle maksetaan hoitopalkkiota ja kulukorvausta. Perhehoitajalle maksettavista hoitopalkkioista ja kustannuskorvauksista säädetään tarkemmin perhehoitolaissa. Hoitopalkkion ja kulukorvauksen määrää tarkistetaan kalenterivuositain sosiaali- ja terveysministeriön ilmoittaman indeksitarkistuksen mukaan. Hoitopalkkiot ja kulukorvaukset maksetaan jälkikäteen hoitoaikojen ja maksuaikataulujen mukaan. Lyhytaikaisen ja kotiin annettavan perhehoidon hoitoilmoitukset perhehoitaja ilmoittaa erillisellä lomakkeella.

4.1 Hoitopalkkio

Perhehoidosta maksettava hoitopalkkio perustuu kunkin perhehoidossa olevan asiakkaan hoivan, huolenpidon, tuen ja ohjauksen tarpeeseen. Asiakkaan osallistuminen perheen ulkopuoliseen päivätoimintaan vaikuttaa vammaispalveluiden perhehoidon perusmaksuluokan hoitopalkkion määräytymiseen.

Hoitopalkkio on veronalaista tuloa ja siitä kertyy eläkettä. Hoitopalkkion maksuista keskeytysten aikana on tässä toimintaohjeessa sovittu erikseen.

Perhehoidon asiakkaan arvioinnista ja hoitopalkkion määrittämisestä vastaa ikäihmisten perhehoidossa SAS-työryhmä ja vammaispalveluiden perhehoidossa asumisen työryhmä ja asiakkaan palveluista vastaava viranhaltija. Ikäihmisten arvioinnissa käytetään RAI-välinettä. Vammaisten ja erityistä tukea tarvitsevien asiakkaiden arvioinnissa käytetään TOIMI-arviointia.

Hoitopalkkio lyhytaikaisessa perhehoidossa perhekodissa

Lyhytaikaisen perhehoidon hoitopäivät lasketaan päivissä esim., jos asukas tulee perjantaina ja lähtee sunnuntaina, hoitopalkkio maksetaan kolmelta päivältä. Yli 14 päivää kestävästä lyhytaikaisesta hoitajaksesta maksetaan perhehoitajalle pitkäaikaisen perhehoidon mukainen hoitopalkkio ja kulukorvaus. Mikäli lyhytaikaista perhehoidon jaksoa jatketaan hoidon katkeamatta uudella sopimuksella siten, että hoitajaksojen yhteen laskettu pituus ylittää 14 päivää, uuden sopimuksen palkkio määritellään pitkäaikaisen palkkion mukaiseksi.

Hoitopalkkio osavuorokautisessa perhehoidossa perhekodissa (ei vammaispalveluissa käytössä)

Osavuorokautisen perhehoidon palkkiot määritellään liitteenä olevan tuntitaulukon mukaisesti.

Perhehoidosta maksettavat hoitopalkkiot ja perusteet LIITE 1

4.2 Kulukorvaus

Perhehoidossa olevan henkilön hoidosta ja ylläpidosta maksetaan todellisten kustannusten mukainen korvaus (kulukorvaus). Perhehoitolaki oikeuttaa perhehoitajan saamaan vähintään laissa määritellyn kulukorvauksen. Lain mukaan kulukorvauksen määrä tarkistetaan kalenterivuositain vuoden alusta elinkustannusindeksin edellisen vuoden lokakuun vuosimuutoksen mukaisesti.

Perhehoidosta maksettava kulukorvaus LIITE 1

Kulukorvaus kattaa perhehoidossa olevan henkilön ravinnon, asumisen ja muut kulut sisältäen mm. henkilökohtaisen hygienian (lukuun ottamatta vaippoja), vaatehuollon, siivous- ja puhdistuskulut sekä kohtuulliset harrastus-, virkistys-, matka- ja perhekodin puhelinkulut

Pitkäaikaisessa perhehoidossa kulukorvaukseen sisältyvät:

- ravintomenot
- tavanomaiset terveydenhuollon kustannukset, joita ei muun lainsäädännön nojalla korvata
- pesuaineet ja hygieniatuotteet mukaan lukien kertakäyttökäsineet
- asumisesta aiheutuvat menot, kuten jätehuolto, sähkö, lämmitys, vesi, kodin kiinteistön kunnossapito, kodin puhtaanapito ja irtaimiston kuluminen
- vaatehuollosta aiheutuvat kustannukset
- omalla autolla ajettujen tavanomaisten perhehoitoon kuuluvien ajojen matkakulut, esim. apteekki, kauppa- ja ostosmatkat (ml vaatteiden hankinta), kampaamo, lääkäri omassa kunnassa
- tavanomaiset ja vähäiset harrastusmaksut - jos asiakkaalla on omia tuloja, hän voi kustantaa niitä itse
- erilaiset asiakkaan henkilökohtaisista tarpeista sekä tavanomaisesta terveydenhuollosta aiheutuneet matkat (ei lääkärin määräämät)
- perhekodin puhelinmaksut
- vakuutukset
- kohtuulliset virkistystoiminnan kulut

Toimeksiantosopimusta tehtäessä on tarkkaan selvitettävä, mitkä kulut sisältyvät kulukorvaukseen.

Perhehoidon matkakorvaukset

Perhehoitajalle korvataan seuraavat perhehoidosta aiheutuneet matkakulut:

- matkat täydennyskoulutuksiin, vertaisryhmätoimintaan, mentorointiin, työnohjaukseen tai muihin yhteisiin tapaamisiin, jotka ovat perhehoitolain edellyttämiä tai hyvinvointialueen hyväksymiä
- perhehoitajien koulutuksiin osallistumisen matkakulut Satakunnan rajojen ulkopuolelle julkisen matkustustavan mukaan (hyvinvointialueen hyväksymät koulutusmatkat)
- perhehoitajan osallistuessa koulutuspäiville vain osan aikaa ilman pätevää syytä, maksetaan matkakulut yhteen suuntaan
- asiakkaan lyhytaikaiseen hoitoon vienti ja haku silloin, kun palvelun perusteena on Laki kehitysvammaisen erityishuollosta (matka, jonka asiakas on kuljetettavana), perhehoitajan perhehoitolain mukaisen vapaan ja sairausloman aikana (myös Satakunnan rajojen ulkopuolelle).

Perhehoitajalle erikseen korvattavista matkakuluista on aina sovittava vastuutyöntekijän kanssa. Kilometrikorvaus maksetaan Satakunnan hyvinvointialueen määrittämän kilometrikorvauksen ja toteutuneen ajopäiväkirjan mukaisesti. Kilometrikorvaus tarkistetaan vuosittain.

Kulukorvaus ja matkakorvaus ovat perhehoitajalle veronalaista tulo. Hän voi verotuksessa ilmoittaa saamansa kulukorvaukset verovähennyskelpoisina tulonhankkimiskuluina. Suositellaan, että perhehoitaja käy verovirastossa selvittämässä ennakonpidätysprosenttinsa.

4.3 Käynnistämiskorvaus

Uutta perhehoitosijoitusta noin vuoden kuluessa sijoituksesta käynnistettäessä perhehoitajalle voidaan maksaa lain mukaan hoidon käynnistämistä aiheutuvista tarpeellisista kustannuksista käynnistämiskorvausta, jonka enimmäismäärä määritellään perhehoitolaissa. Perhehoitajalle maksettavia käynnistämiskorvauksia tulee tarkistaa kalenterivuositain vuoden alusta elinkustannusindeksin edellisen vuoden lokakuun vuosimuutoksen mukaisesti.

Ikäihmisten perhehoidossa lyhytaikaisessa perhehoidossa hankinnat huomioidaan jo perhehoitoa suunniteltaessa aina tapauskohtaisesti.

Hankinnat tehdään tämän toimintaohjeen mukaisesti ja niistä sovitaan etukäteen perhehoidon vastuutyöntekijän ja perhehoitajan kanssa. Käynnistämiskorvausta voidaan myöntää silloin, kun korvausta ei voi saada muun lainsäädännön nojalla, esim. vammaisen henkilön tarvitsemat asunnon muutostyöt tai apuvälineet tulee ensisijaisesti hankkia vammaispalveluna tai lääkinnällisenä kuntoutuksena.

Käynnistämiskorvauksella on tarkoitus kattaa sijoitusvaiheessa hoidon ja perhekodin käynnistämisen kannalta välttämättömät henkilökohtaiset ja yhteiseen talouteen liittyvät hankinnat. Korvattavia kohteita voivat olla mm. asuntoon kohdistuvat välttämättömät pienet korjaus- ja muutostyöt, kalustaminen sekä tarvittavat kulutustavarat.

Käynnistyskorvauksella tehdyt kiinteät hankinnat ovat hyvinvointialueen omaisuutta. Poistoaika on neljä vuotta siten, että kunakin vuonna poistuu neljäsosa (25 %) hankinnan arvosta. Mikäli perhehoito päättyy lyhyemmän ajan kuluessa, voidaan sopia osan takaisinmaksusta, esim. pyytämällä perhehoitajalta ostotarjous, tai välineet palautetaan hyvinvointialueelle. Poistoja ei tehdä kulutustavaroista, joiden laskennallinen käyttöikä on 1–3 vuotta.

5 Maksut perhehoidon keskeytyksen ajalta

Perhehoitoon voi tulla keskeytyksiä perhehoitajasta tai hoidettavasta johtuvista syistä. Tällaisia keskeytyksiä ovat esimerkiksi perhehoitajan sairastuminen tai hoidettavan hoito- tai kuntoutusjakso muussa hoitoyksikössä.

5.1 Perhehoitajan sairastuessa

Perhehoitajan ollessa sairauden vuoksi kykenemätön hoitamaan tehtäväänsä, hän ilmoittaa asiasta välittömästi perhehoidon vastuutyöntekijälle sekä toimittaa sairauslomatodistuksen seitsemän arkipäivän kuluessa.

Pitkäaikaisessa perhehoidossa sairausloman ajan sijaishoidon järjestämisestä sovitaan yhteistyössä perhehoitajan ja perhehoidon vastuutyöntekijän kanssa. Sairastuneen perhehoitajan sijaisena voi toimia esimerkiksi kotiin annettavaa perhehoitoa tekevä perhehoitaja tai hoidettavat voidaan sijoittaa muuhun lyhytaikaiseen hoitoon. Jos sijaista ei tarvita, niin sairastuneen perhehoitajan palkkiot voidaan maksaa puolisolle, joka ottaa kokonaisvastuun perhekodin toiminnasta. Jos sairausloma-ajan sijaisuus jaetaan usean sijaisen kesken tai sijaisuus on osan vuorokautta, hoitopalkkiot tulee jakaa sijaisten kesken. (esim. ½ päivän palkkio/sijainen). Sijainen ilmoittaa hoitojakson vastuutyöntekijälle palkkioiden maksua varten.

Sairausloman ajalta perhehoitajalle maksetaan hoitopalkkio sairauspäivärahan omavastuuajalta, eli sairastumispäivältä ja yhdeksältä sitä lähinnä seuraavalta arkipäivältä (ma-la) (sairausvakuutuslaki 1224/2004, 8 luku 7 §). Perhehoitaja on oikeutettu saamaan sairauspäivärahaa omavastuuajan jälkeen verotettavien tulojensa perusteella laskettavan sairauspäivärahan suuruisena (sairausvakuutuslaki, 7 luku 1 §). Kulukorvauksesta vähennetään 50 % 14 vrk ylittävältä ajalta, jos perhehoitoon sijoitettu on siirretty muualle hoitoon. Edellytyksenä omavastuuajan palkkion maksamiselle on toimiminen perhehoitajana vähintään yhden kuukauden ajan ennen sairausloman alkua.

Mikäli hoito jatkuu perhekodissa perhehoitajan vastuulla sairausloman ajan, on perhehoitaja oikeutettu saamaan sekä sairauspäivärahan, kulukorvauksen että hoitopalkkion. Kela arvioi ja päättää kuitenkin sairauspäivärahan maksamisesta.

Sairausloman päättymistä seuraavana päivänä viimeistään klo 11 mennessä hoitovastuu siirtyy pääasialliselle hoitajalle. Sijaishoitajalle maksetaan siirtopäivästä ½ hoitopalkkio ja ½ kulukorvaus.

Jos perhehoitaja sairastuu vapaallaan, niin vapaat keskeytyvät siltä ajalta. Menetty vapaa siirtyy erikseen sovittavaan ajankohtaan.

Lyhytaikaisessa ja kotiin annettavassa perhehoidossa sairausloman ajalle ajoittuvat hoitojaksot/päivät pyritään ensisijaisesti siirtämään toiseen ajankohtaan, jolloin palkkiota ei korvata perhehoitajalle kahteen kertaan. Osavuorokautinen perhehoito perhekodissa perutaan sairausloman ajalta. Jos lyhytaikaiset jaksot toteutetaan perhekodissa sijaisen avulla, vakituisen perhehoitajan sairausloma korvataan kuten pitkäaikaisessa perhehoidossa. Perhehoitaja huolehtii tarvittaessa asiakaspe-ruutuksista.

5.2 Keskeytys perhehoitajasta riippumattomasta syystä

Jos perhehoito pitkäaikaisen hoidettavan osalta keskeytyy hoitajasta riippumattomasta syystä, kuten hoidettavan sairaalahoito, kuntoutusjakso tai vierailu läheisten luona, maksetaan perhehoitajalle koko hoitopalkkio ja kulukorvaus 5 päivän ajan/keskeytys. Viiden päivän jälkeen maksetaan 100 % hoitopalkkio ja 50 % kulukorvauksesta enintään 30 vrk/keskeytys (ilman korotuksia). 30 vrk jälkeen palkkionmaksu päättyy ja kulukorvauksesta maksetaan 50 % kunnes asiakas palaa perhekotiin tai toimeksiantosopimus päättyy. Tällöin perhehoitajan edellytetään pitävän yhteyttä hoidettavaan ja olevan yhteistyössä hoitopaikan kanssa. Hoidettavan tulo- ja lähtöpäivää ei lasketa poissaolopäiviksi. Edellä mainitut keskeytysten vaikutukset palkkioihin ja korvauksiin eivät koske huostaanotettujen lasten sijaisvanhempia.

Mikäli lyhytaikainen jakso tai kotiin annettava käynti peruuntuu, se voidaan sopimalla siirtää toiseen ajankohtaan, jolloin perhehoitajalle maksetaan toteutuneiden jaksoiden palkkiot ja kulukorvaukset. Jos perhehoitaja saa tiedon sovitun jaksoiden peruuntumisesta vähintään 3 vuorokautta ennen jaksoiden alkamista, perhehoitajalle ei makseta hoitopalkkiota eikä kulukorvausta. Jos perhehoitaja saa tiedon jaksoiden peruuntumisesta alle 3 vuorokautta ennen jaksoiden alkamista, perhehoitajalle maksetaan 100 % palkkio ja 50 % kulukorvaus suunnitellun jaksoiden mukaisesti, kuitenkin enintään 3 vuorokaudelta, ellei tilalle sijoiteta toista asiakasta. Jaksoiden keskeytyessä maksetaan 100 % palkkio ja 100 % kulukorvaus jaksoiden loppuun, kuitenkin enintään 3 vuorokaudelta, ellei tilalle sijoiteta toista asiakasta.

6 Perhehoitajan oikeus vapaaseen ja maksut vapaan aikana

Perhehoitolain mukaan perhehoitajalle tulee järjestää mahdollisuus vapaaseen, jonka pituus on 2 vrk kutakin sellaista kalenterikuukautta kohden, jona hän on toiminut toimeksiantosopimuksen perusteella vähintään 14 vrk perhehoitajana (perhehoitolaki 13 §).

Pitkäaikaisessa perhehoidossa perhehoitajalle kertyy vapaata 3,5 päivää kuukaudessa, jotka pidetään kokonaisina päivinä, yhteensä 42 päivää vuodessa. Vapaa voidaan pitää enintään neljässä (4) jaksossa niin, että lähtö- ja tulopäiviä ei lasketa vapaapäiviksi. Kunkin jaksoiden tulee olla vähintään kolmen päivän pituinen (jolloin jaksoon sisältyy yksi vapaapäivä). Vapaiden kertymäkausi on kalenterivuosi ja vapaat voi pitää joko heti niiden kerryttyä tai viimeistään seuraavan kalenterivuoden loppuun mennessä. Pitämättömiä vapaapäiviä ei korvata rahana. Poikkeuksellisesti, mikäli vapaapäivien pitäminen ei ole mahdollista, voidaan perhehoidon päättyessä maksaa pitämättömistä vapaista rahallinen korvaus, joka on maksimissaan yhden kuukauden hoitopalkkion suuruinen.

Perhehoitajan vapaa tulee järjestää kaikkien sellaisten pitkäaikaisten asiakkaiden osalta yhtä aikaa, joilla on toistaiseksi voimassa oleva sopimus. Perhehoitajalle maksetaan vapaan ajalta pitkäaikaisista hoidettavista palkkio ja kulukorvaus toimintaohjeen mukaisesti. Esim. jos vapaan aikana perhekodissa on lyhytaikaisen perhehoidon asiakas, palkkio maksetaan vain sijaiselle. Kulukorvaukset

maksetaan vakituiselle perhehoitajalle toteutuneen jakson mukaan, mikäli pääasiallisen perhehoitajan vapaan sijaishoito toteutuu pääasiallisen perhehoitajan kodissa tämän vapaan aikana. Perhehoitaja saa vapaansa ajalta täyden hoitopalkkion ja 50 % kulukorvauksesta, jos hoidettava on sijoitettuna muualle.

Perhehoitajan on ilmoitettava vapaansa vähintään kuukautta ennen vapaan alkamista. Erityistilanteissa ilmoittamisen vähimmäisajasta tilanteen niin salliessa voidaan joustaa.

Jos perhehoitaja haluaa pitää enemmän vapaata kuin tässä toimintaohjeessa on sovittu, hän voi sopia perhehoidon vastuutyöntekijän kanssa palkkiottomasta vapaasta ja sijaisjärjestelyistä. Perhehoitajan on kuitenkin ensin käytettävä kertyneet vapaat.

6.1 Perhehoitajan sijainen

Sijaishoidon järjestämisessä otetaan huomioon perhehoidossa olevan henkilön ja hänen läheistensä toiveet. Perhehoitajan kotiin voidaan järjestää sijaishoitaja, tai perhekodin asukkaat voidaan siirtää toiseen perhekotiin tai muuhun asumisyksikköön vapaan ajaksi.

Jos perhekodissa on sijainen, niin hänelle ei korvata mahdollisia hoitajaksojen peruutuksia tai keskeytyksiä. Mikäli sijainen sairastuu kesken sijaisuuden, palkkiota ei makseta sairausloman ajalta. Sijaiselle maksetaan palkkiot toteutuneiden jaksojen mukaan.

Sijaisena toimivan perhehoitajan hoitopalkkiot määritellään toimeksiantosopimuksessa. Hoitopalkkio sijaisuusajalta maksetaan lyhytaikaisen perhehoidon palkkioiden mukaisesti 14 päivän ajalta. 14 päivää ylittävältä ajalta sijaiselle maksetaan pitkäaikaisen perhehoidon mukainen hoitopalkkio ja sijaisperhekodissa kulukorvaus eli osakuukaudelta palkkiot lasketaan kalenteripäivien suhteessa.

Mikäli perhekodissa on yli 4 asiakasta, on tapauskohtaisesti harkittava mahdollinen ylitys hoidettavien määrässä perhehoitolain 9 § ja 1 § mukaisesti. Tarvittaessa järjestetään lisäapua perhekotiin tai sijaisuus tulee jakaa usean sijaisen kesken.

Kun perhehoitajalle järjestetään sijainen pitkäaikaisessa perhehoidossa, perhehoitajalta kuluu vapaapäivä. Perhehoitajan tulee ilmoittaa asiasta toimintaohjeen mukaisesti. Sijaisen tulee olla käynyt ennakkovalmennuksen ja hyväksytty hyvinvointialueen perhehoitajana. Perhehoitajalla on mahdollisuus järjestää itselleen alle vuorokauden kestävää vapaata oman läheisverkostonsa avulla. Sijaisena toimiva on velvollinen itse ilmoittamaan verottajalle mahdolliset ansiot. Tämä vapaa ei kuluta perhehoitajan ansaittua vapaata, mutta perhehoitaja on velvollinen ilmoittamaan asiasta vastuutyöntekijälle.

Tilapäisen tai lyhytaikaisen perhehoitajan ja kotiin annettavan perhehoidon vapaa

Lyhytaikaisessa ja osavuorokautisessa perhehoidossa perhehoitajalle kertyy vapaata 2 vuorokautta kutakin sellaista kalenterikuukautta kohden, jona hän on toiminut toimeksiantosopimuksen perusteella perhehoitajana vähintään 14 vuorokautta. Satakunnan hyvinvointialueella vapaakertymä on 3,5 pv. niiltä kalenterikuukausilta, jona hän on toiminut toimeksiantosopimuksen perusteella perhehoitajana vähintään yhden kuukauden.

Perhehoitajalle kertyneet vapaapäivät korvataan rahana hoitopalkkion maksun yhteydessä, ellei perhehoitaja ole pitänyt vapaata jakson aikana. Maksuperusteena asiakkaan maksuluokan mukainen lyhytaikainen tai osavuorokautinen perhehoidon palkkio. Tarvittaessa lasketaan keskiansio, esim. jos asiakas on ollut kalenterikuukauden aikana sekä osa- että lyhytaikaisella hoitojaksolla.

Kotiin annettavassa perhehoidossa vapaata kertyy 2 vrk niiltä kalenterikuukausilta, jona hän on toiminut yhteenlaskettujen toimeksiantosopimusten perusteella perhehoitajana vähintään 14 vrk. Vapaakorvaus korvataan rahana hoitopalkkion maksun yhteydessä.

7 Maksut perhehoidon päättyessä

Mikäli pitkäaikainen perhehoito pätevästä syystä päättyy kesken irtisanomisajan, maksetaan perhehoitajalle irtisanomisajan loppuun koko hoitopalkkio (ilman korotuksia) ja 20 % kulukorvauksesta. Irtisanomisajan maksut päättyvät, mikäli tilalle sijoitetaan toinen pitkäaikaiseen perhehoitoon sopiva asiakas.

Mikäli perhehoito päättyy tutustumisjakson aikana ilman irtisanomisaikaa tai toimeksiantosopimukseen purkamiseen, maksut päättyvät asiakkaan siirtyessä pois perhekodista.

Jos pitkäaikaisessa perhehoidossa oleva perhehoidettava kuolee, irtisanomisaika alkaa kuolinpäivästä. Mikäli kuolemantapaus sattuu kesken tutustumisjakson (2 kk), hoito päättyy ilman irtisanomisaikaa.

8 Perhehoitajan asema

Perhehoitajan oikeuksista ja hänen asemaansa koskevista asioista säädetään perhehoitolaissa ja niistä sovitaan lähemmin toimeksiantosopimuksessa.

Perhehoidon aikana tarvittavan tuen järjestämiseksi perhehoitajalle on nimettävä vastuutyöntekijä jokaista hoidettavaa varten. Perhehoitajalle on järjestettävä toimeksiantosopimukseen kirjattavalla tavalla riittävä mahdollisuus saada tukea ja tavata vastuutyöntekijää. Perhehoidon vastuutyöntekijä ohjaa ja tukee perhehoitajia ja järjestää tai varmistaa lakisääteiset sekä muut tässä toimintaohjeessa määritellyt perhehoitajan tukimuodot. Perhehoitajalla on mahdollisuus saada tukea ja tavata myös perhehoidon vastuutyöntekijää.

8.1 Perhehoitajan eläketurva

Perhehoitajan eläketurva määräytyy aina peruseläketurvan mukaisesti ja kertyvän eläkkeen suuruus määräytyy hoitopalkkion mukaan. Perhehoitajan eläketurvasta säädetään julkisten alojen eläkelaisissa (81/2016). Perhehoitajan on ilmoitettava eläkkeelle siirtymisestä perhehoidon vastuutyöntekijälle hyvissä ajoin, vähintään kaksi kuukautta etukäteen. Yli 70-vuotiaiden perhehoitajien kanssa käydään arviointikeskustelu perhehoidon jatkamisesta ja voidaan tarvittaessa pyytää terveydentilasta lääkärintodistus. Pelkästään lyhytaikaista tai kotiin annettavaa hoitotyötä tekevää ei em. ohje koske.

8.2 Perhehoitajan ja perhekodin vakuutukset

Perhehoitajalla on lakisääteinen tapaturmavakuutusturva (työtapaturma- ja ammattitautilaki 459/2015, perhehoitolaki 20 §). Hyvinvointialue on vakuuttanut perhehoitajat työssä tapahtuvan tapaturman varalta.

Hyvinvointialueella ei ole lakisääteistä velvollisuutta ottaa vakuutusta perhehoidossa olevan henkilön aiheuttamiin vahinkoihin. Vahingon sattuessa asia selvitetään yhdessä asiakkaan tai hänen valtuuttamansa henkilön, perhehoitajan ja hyvinvointialueen kanssa. On suositeltavaa, että perhehoitaja hankkii laajennetun kotivakuutuksen. Vakuutus sopimusta tehdessä on syytä selvittää vakuutuksen ehdot mahdollisimman tarkasti vakuutusyhtiöstä. Perhehoidossa olevan henkilön aiheuttamaan vahinkoon käytetään ensisijaisesti asiakkaan omaa vakuutusta ja toissijaisesti perhekodin kiinteistö- ja kotivakuutusta. Perhekodin tulee olla myös sillä tavalla turvallinen, ettei asiakas voi helposti aiheuttaa vahinkoa esim. arvokkaalle irtaimistolle.

Mahdollinen korvaaminen ratkaistaan tapauskohtaisten selvitysten perusteella.

8.3 Perhehoitajan ennakoivalmennus, täydennyskoulutus ja työnohjaus

Rekrytointia ja ennakoivalmennusta järjestetään tarpeen mukaan, ja niiden järjestämisestä vastaa perhehoidon vastuutyöntekijä.

Perhehoitajuudesta kiinnostuneille on annettava riittävästi tietoa ja tukea ennen perhehoitajaksi ryhtymistä. Perhehoitajalta edellytetään osallistumista ennakoivalmennukseen sekä tehtävän edellyttämiä valmiuksia. Ennakoivalmennus auttaa tekemään tietoisien päätöksen perhehoitajaksi ryhtymisestä ja antaa valmiuksia perhehoitajana toimimiseen.

Perhehoitajan ennakoivalmennuksen tavoitteena on:

- Taata jokaiselle asiakkaalle tasavertainen mahdollisuus päästä hyvin valmentautuneeseen perheeseen.

- Saada ennalta riittävästi tietoa tehtävästä, jotta he voivat tehdä tietoon perustuvan päätöksen perhehoitajaksi ryhtymisestä.
- Taata asiakkaille hyvä hoito ja huolenpito niin, että perhehoitajalla on riittävästi tietoja ja taitoja vastata yksilöllisiin tarpeisiin ja tehdä yhteistyötä asiakkaita koskeissa asioissa perhehoidossa olevan henkilön läheisten, hyvinvointialueen ja muiden tahojen kanssa.

Perhehoitajalta edellytettävät valmiudet:

- pitää huolta asiakkaan hyvinvoinnista (hoiva, huolenpito, ohjaus ja valvonta)
- auttaa ja tukea asiakasta omien voimavarojensa hyödyntämisessä, itsemääräämisoikeuden toteuttamisessa ja toimintakyvyn ylläpitämisessä ottaen huomioon tarvittaessa hänen kehitykselliset tarpeensa
- mahdollistaa ja tukea asiakkaan ja hänen läheistensä yhteydenpitoa
- tehdä yhteistyötä asiakkaan asioissa
- sitoutua perhehoitajan tehtävään

Perhehoitajilla on mahdollisuus osallistua hyvinvointialueen edellyttämiin ja hyväksymiin koulutuksiin. Perhehoitajien koulutustarpeet arvioidaan yhdessä vastuutyöntekijän kanssa.

Perhehoitajalla on mahdollisuus tarvittaessa saada myös työnohjausta. Työnohjaukseen tai täydennyskoulutukseen osallistuminen ei vähennä perhehoitajan palkkiota. Vastuutyöntekijä hoitaa sijaisjärjestelyt yhdessä perhehoitajan kanssa.

8.4 Perhehoitajan hyvinvointi- ja terveystarkastukset

”Hyvinvointialueen on tarvittaessa järjestettävä toimeksiantosopimuksessa sovittavalla tavalla perhehoitajalle hyvinvointi- ja terveystarkastuksia sekä hänen hyvinvointiaan tukevia sosiaali- ja terveyspalveluja. Päätömiselle perhehoitajalle mahdollisuus hyvinvointi- ja terveystarkastukseen on järjestettävä vähintään joka toinen vuosi.” (Perhehoitolaki 15 §)

Perhehoitajien terveystarkastukset koskevat pitkäaikaisia perhehoitajia. Jos lyhytaikainen perhehoitaja toimii säännöllisesti perhehoitajana yli 14 vrk kuukaudessa tai asiakaskohtaisia hoitovuorokausia on kuukaudessa yli 14, on hän oikeutettu terveystarkastukseen.

Hyvinvointi- ja terveystarkastukset tehdään perhekodin lähialueella. Osallistuminen ei vähennä perhehoitajan palkkiota.

Influenssarokote on mahdollista saada oman alueen terveysasemalta maksutta. Perhehoitajan katsotaan kuuluvan sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöön. Perhehoidossa noudatetaan hyvinvointialueen ja muiden viranomaisten laatimia ohjeita epidemian ja pandemian varalta. Perhehoitajilla on ilmoitusvelvollisuus sairastumiseen ja altistumiseen liittyen.

8.5 Vertaistoiminta ja mentorointi

Perhehoitajat kohtaavat tehtävässään monia haasteellisia ja vaikeita asioita. Vertaisryhmässä kokemusten ja tunteiden jakaminen toisten samaa työtä tekevien kanssa helpottaa vaikeilta tuntuvissa perhehoidon tilanteissa ja ehkäisee uupumista. Perhehoitajia kannustetaan osallistumaan eri tahojen järjestämiin vertaistapaamisiin. Vertaisryhmät voivat kokoontua myös itseohjautuvasti.

Yksi vertaistuen muoto on mentorointi. Se tarkoittaa kokeneen, mentorikoulutuksen saaneen perhehoitajan antamaa vertaisasiantuntija-apua aloittelevalle tai haasteellisessa tilanteessa olevalle perhehoitajalle. Perhehoidon vastuutyöntekijä järjestää mentoritapaamisia jokaiselle aloittavalle perhehoitajalle arvioimansa tarpeen mukaisesti sekä jo toimivalle perhehoitajalle hänen omasta pyynnöstään tai ohjattuna havaitun tarpeen mukaan. Vertaistapaamisiin tai mentorointiin osallistuminen ei vähennä perhehoitajan palkkiota. Mentorina toimivalle perhehoitajalle korvataan mento-roinnista mahdollisesti aiheutuneet kustannukset, kuten kilometrikorvaukset ja järjestetään tarvittaessa sijaishoitaja perhekotiin.

9 Perhehoidossa olevaa henkilöä koskevat asiat

Perhehoidossa olevaa henkilöä koskevia asioita määrittää sosiaalialan lainsäädäntö sekä muut perhehoitoa koskevat ohjeistukset.

9.1 Perhehoidon asiakkaan asiakassuunnitelma

Perhehoitoon sijoittumisesta tehdään valituskelpoinen palvelupäätös. Asiakkaalle laaditaan asiakassuunnitelma (sosiaalihuoltolaki 39 §) yhteistyössä asiakkaan ja hänen verkostonsa, perhehoitajan sekä palveluista vastaavan viranhaltijan kanssa.

Asiakassuunnitelmaan kuvataan asiakkaan sen hetkinen toimintakyky sekä hänen tarvitsemansa kasvatusta, tukitoimia, hoitoa ja huolenpitoa. Suunnitelmassa sovitaan yhteisesti toimenpiteistä, joilla tuetaan asiakkaan toimintakykyä ja hyvinvointia. Lisäksi suunnitelmaan kirjataan, miten tarvittavat muut palvelut järjestetään.

Asiakas tai hänen valtuuttamansa henkilö antaa suostumuksen välttämättömien tietojen luovuttamiseen perhehoitajalle.

9.2 Perhehoidon asiakasmaksu

Pitkäaikaisen perhehoidon maksu määräytyy sen mukaan, onko asiakas sijoitettu sosiaalihuoltolain vai kehitysvammaisten erityishuoltolain perusteella. Asiakasmaksu määräytyy sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain 7 b §, 7 c §, 10 b, c ja d § sekä 14 § mukaisesti. Jos perhehoito on sisällytetty kehitysvammaisen henkilön erityishuolto-ohjelmaan, on hoito maksutonta, mutta ylläpidosta voidaan periä asiakasmaksu.

Pitkäaikaisessa perhehoidossa olevalta asiakkaalta ei peritä päällekkäin muita avohoidon asiakasmaksuja, kuten kotihoidon maksut, ja mahdollisen sairaalahoidon ajalta perhehoidon maksu keskeytetään ja sairaala laskuttaa kyseisen hoitojakson.

Lyhytaikaisesta perhehoidosta peritään hyvinvointialueella määritelty asiakasmaksu. Asiakas maksaa omat terveydenhuoltomenonsa, kuten sairaalahoidon, reseptilääkkeet, ambulanssikyydit jne. Lyhytaikainen perhehoito ei kerrytä maksukattoa.

Kotiin annettavasta perhehoidosta perittävä mahdollinen asiakasmaksu määräytyy käynnin pituuden mukaisesti tai asiakkaan palvelupäätöksen mukaisesti.

Osavuorokautisesta perhehoidosta perhekodissa (ikäihmisten perhehoito) peritään hyvinvointialueen asiakasmaksujen mukainen maksu.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 11 §:n mukaan asiakasmaksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista.

9.3 Lääkehoito perhekodissa

Lääkehoidon osalta noudatetaan THL:n ohjetta Turvallinen lääkehoito – aikuisten toimeksiantosuhteinen perhehoito 2022: <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2022050332447>.

Ikääntyneiden pitkäaikaisessa perhehoidossa asiakkaan lääkehoito voidaan toteuttaa yhteistyössä kotihoidon kanssa. Ensisijaisesti iäkkäiden perhehoidossa olevan lääkkeiden jakaminen toteutetaan annosjakeluna apteekissa (Eduskunnan oikeusasiamiehen ratkaisu, dnro 809/4/11, lääkkeiden annosjakelusta avohoidossa). Pitkäaikaisessa vammaisten perhehoidossa lääkkeiden jakaminen toteutetaan perhekodissa perhehoitajan toimesta. Lyhytaikaisessa perhehoidossa asiakkaalla tulee olla lääkkeet mukana ja valmiiksi jaettuna perhekotiin tullessa.

Perhehoitajille tarjotaan lääkehoitoon liittyvää perehdytystä ja koulutusta asiakaskohtaisesti. Perehdytyksestä ja koulutuksesta sovitaan vastuutyöntekijän kanssa.

Pistoshoitoa vaativa lääkehoito toteutetaan joko koulutuksen saaneen ja osaamisen tason varmistaneen perhehoitajan tai kotihoidon toimesta. Perhehoidossa lääkkeet tulee säilyttää lukitussa kaapissa. Perhehoitajan on mahdollista suorittaa halutessaan LOVE-tentti koulutustausta huomioiden.

9.4 Kotihoito ja apuvälineet

Perhehoidossa olevalla asiakkaalla on oikeus saada kotihoidon palveluja omien tarpeidensa mukaan. Tarvittavat kotihoidon palvelut määritellään asiakassuunnitelmassa sekä toimeksiantosopimuksessa. Kotihoidon palvelut tuotetaan lähipalveluina.

Terveydenhuollon apuvälinepalvelut järjestetään terveydenhuoltolain mukaan osana lääkinnällistä kuntoutusta. Apuvälinepalveluita ohjaa asetus lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutuksesta (1363/2011). Läkinnällisen kuntoutuksen apuvälineet, niiden sovitus, tarpeellinen uusiminen ja huolto ovat terveydenhuollon asiakasmaksulain nojalla käyttäjälleen maksuttomia. Apuvälineistä antavat lisätietoja apuvälineyksiköt. Lisäksi voidaan korvata tai antaa käyttöön vammaisen henkilön tarvitsemia päivittäisten toimintojen välineitä, koneita ja laitteita, jotka ovat muita kuin lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineitä.

Vammaispalvelulain mukaan vaikeavammaiselle henkilölle on korvattava asunnon muutostöistä sekä asuntoon kuuluvien välineiden ja laitteiden hankkimisesta hänelle aiheutuvat kohtuulliset kustannukset, jos hän vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee näitä toimenpiteitä suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista. Tämä on sovellettavissa myös pitkäaikaiseen perhehoitoon.

Kansaneläkelaitos vastaa vammaisten henkilöiden työssä tai opiskelussa tarvitsemista vaativista ja kalliista apuvälineistä. Apuvälineen myöntämisen perusteena on, että hakija on vammaisen eli ei vian tai vamman vuoksi selviydy opiskelustaan tai työstään ilman näitä apuvälineitä tai se olisi kohtuuttoman raskasta. Apuvälineitä ovat esim. tekniset erityislaitteet, kuten suurennuslaitteet (luku-televisio), piste- ja isonäytöt sekä atk-laitteistot.

9.5 Perhehoidossa olevan henkilön kuljetukset

Vammaisuuden perusteella henkilöllä on subjektiivinen oikeus käyttää liikkumista tukevia palveluja sekä tarvittaessa saattajaa matkoilla (asetus vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 759/1987). Sosiaalihuoltolain mukaista liikkumisen tukea myönnetään harkinnanvaraisesti ja sitä haetaan vammaispalveluista. Asiakas maksaa myönnetystä liikkumista tukevista palveluista omavastuuosuuden.

Perhehoitajan lakisääteisistä vapaista johtuvat kuljetukset, kuten asukkaan kuljetus toiseen perhekotiin vapaan ajaksi, ovat asiakkaalle maksuttomia. Perhehoitajan kuljettaessa asiakasta tulee kuljetukseen olla asiakkaan suostumus. Erityisestä syystä, josta on sovittu vastuutyöntekijän kanssa, asiakas voi siirtyä sijaishoitoon taksilla. Tällöin perhehoitaja sopii kuljetuksesta ja laskutuskäytännöstä autoilijan kanssa.

9.6 Perhehoidossa olevan henkilön vakuutukset

Hyvinvointialueella ei ole lakisääteistä veloitetta ottaa tapaturmavakuutusta perhehoidossa olevalle henkilölle. Henkilöllä voi olla omia tapaturma- tai vastuuvakuutuksia. On myös suositeltavaa, että perhehoitaja hankkii laajennetun kotivakuutuksen ja tarkistaa sisältääkö vakuutus perhehoidossa olevat henkilöt.

9.7 Perhehoidossa olevan henkilön yksityis- ja käyttövarat

Perhehoidossa olevan henkilön varoista huolehtiminen kuuluu ensisijaisesti hänelle itselleen tai hänen valtuuttamalleen henkilölle. Perhehoitajan tulee neuvotella asiakkaan varojen käyttöä koskevista periaatteista asiakkaan ja hänen valtuuttamansa henkilön kanssa.

Pitkäaikainen perhehoidon asiakas tarvitsee perhehoidossa käyttövarojaan esimerkiksi jalkahoitajan, parturi-kampaajan tms. käyntiin, taksimatkojen omavastuuosuuksiin, erikseen sovittaviin virkistystapahtumiin tai muihin pieniin omiin hankintoihin. Käyttövaraa käytetään myös asiakkaan vaatehankintoihin, joista perhehoitaja sopii erikseen asiakkaan tai hänen valtuuttamansa henkilön kanssa.

Pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaan perhehoidossa olevasta irtaimesta omaisuudesta on pidettävä omaisuusluettelo. Luettelo laaditaan perhehoidon alkaessa ja perhehoitaja päivittää sitä yhdessä asiakkaan tai hänen valtuuttamansa henkilön ja edunvalvojan kanssa.

Perhehoidossa olevalle henkilölle haetaan tarvittaessa edunvalvoja, mikäli asiaa ei ole aiemmin järjestetty. Perhehoitaja ei voi toimia perhehoidossa olevan henkilön edunvalvojana tai yksityisvarojen hoitajana. Edunvalvoja voidaan määrätä täysi-ikäiselle (yli 18-vuotiaille) tai alle 18 v. lapselle vanhempien rinnalle hoitamaan raha-asioita.

Retkiä ja matkoja voidaan tarvittaessa tehdä asiakkaan omalla kustannuksella ja tarpeellinen saat-taja tai huoltaja voidaan kustantaa myös asiakkaan yksityisvaroista. Näistä sovitaan aina erikseen asiakkaan tai hänen valtuuttamansa henkilön kanssa. Perhehoitajan on ilmoitettava retkistä ja matkoista vastuutyöntekijälle. Perhehoitajalle maksettava kulukorvaus kattaa myös ylläpidon kodin ulkopuolella toteutuvilla retkillä ja matkoilla.

9.8 Asiakkaan valitus- ja vaikutusmahdollisuudet

Sosiaalihuollon asiakkaalla on oikeus hyvään palveluun ja kohteluun sekä julkisen että yksityisen sosiaalihuollon asiakkaana. Asiakkaalla on oikeus tehdä saamastaan kohtelusta muistutus sellaiselle sosiaalihuollon toimivaltaiselle vastuuhenkilölle tai sosiaalihuollon johtavalle viranhaltijalle, joka voi vaikuttaa muistutuksen tekijän tilanteen muuttamiseksi, jos muistutus on aiheellinen.

Jos asiakas on tyytymätön saamaansa palveluun tai kohteluun, hän voi pyytää oman alueensa sosiaaliasiamiestä toimimaan sovittelijana. Sosiaaliasiamies seuraa asiakkaiden oikeuksien ja aseman kehitystä. Asiakasta on neuvottava muistutuksen tekemisessä. Muistutukseen pitää vastata kohtuullisen ajan kuluessa. Kohtuullisena aikana pidetään 1–4 viikkoa. Muistutuksen tekeminen ei vaikuta asiakkaan oikeuteen hakea muutosta päätöksiin tai oikeuteen kannella asiastaan sosiaalihuoltoa valvoville viranomaisille. Ennen näitä toimenpiteitä on hyvä keskustella asiasta perhehoitajan ja/tai perhehoidosta vastaavan henkilön kanssa.

9.9 Itsemääräämisoikeus ja julkisuus

Itsemääräämisoikeus tarkoittaa yksilön oikeutta päättää itseään koskevista asioista ja oikeutta määrätä elämästään. Perustuslaillisin oikeuksin jokaisella on oikeus henkilökohtaiseen vapauteen, yhdenvertaisuuteen sekä koskemattomuuteen. Kenenkään psyykkistä tai fyysistä koskemattomuutta ei saa loukata ja jokaista henkilöä on kohdeltava kunnioittavasti. Vapaudenriisto on kiellettyä esimerkiksi sairauden tai vamman perusteella.

Asiakkaan on saatava päättää omista asioistaan joko itsenäisesti tai tuettuna ja ainakin hänen mielipiteensä on selvitettävä kaikin käytettävissä olevin keinoin. Jos yhteinen kieli eli puhe puuttuu, se voi olla muu vaihtoehtoinen kommunikointimenetelmä esim. kuvakommunikaatio. Itsemääräämisoikeudella tarkoitetaan asiakkaan oikeutta päättää itseään koskevista asioista. Päätettävät asiat voivat olla suuria tai pieniä:

- oikeus valita, missä haluaa asua
- oikeus päättää, mitä haluaa syödä
- oikeus päättää, miten haluaa pukeutua
- oikeus päättää, mitä haluaa tehdä vapaa-aikana
- oikeus päättää, kenen haluaa vierailevan luonaan

Perhehoidettavan valokuvaamiseen tai videoimiseen tarvitaan erillinen kirjallinen lupa joko täysikäiseltä asiakkaalta tai hänen valtuuttamaltaan henkilöltä, huoltajalta tai edunvalvojalta, kun kuvat ja videot tulevat hyvinvointialueen käyttöön. Eri asia ovat perhehoitoperheen omaan käyttöön otetut valokuvat ja videot, joita katsellaan perhepiirissä, sukulaisten tai perheen ystävien kanssa. Täl-

laista käyttöä rajoitukset eivät koske. Jos perhekodissa on käytössä yksityisyyteen puuttuvaa tai sitä rajoittavaa teknologiaa, kuten kamera tai ovihälytin, siitä täytyy tiedottaa asiakasta ja sen käyttöön tulee saada asiakkaan suostumus.

9.10 Asiakkaan katoaminen

Katoamistapauksissa perhehoitaja arvioi tilanteen ja suorittaa etsinnän lähiympäristössä sekä yrittää tavoittaa puhelimitse, jos asiakkaalla on oma puhelin.

Virka-aikana perhehoitaja ottaa yhteyttä ensisijaisesti perhehoidon vastuutyöntekijään. Mikäli perhehoidon vastuutyöntekijää ei tavoiteta, perhehoitaja ottaa yhteyttä kadonneen asiakkaan vastuutyöntekijän esihenkilöön jatkotoimenpiteitä varten. Lisäksi perhehoitaja on yhteydessä asiakkaan omaisiin.

Tärkeää on tehdä arvio kadonneesta henkilöstä huomioiden mm. terveydentila, toimintakyky, lääkitys ja pukeutuminen. Kadonneen henkilön tilanteen arviointiin perustuen tehdään ilmoitus katoamisesta poliisiviranomaiselle, jolle samanaikaisesti siirtyy vastuu etsinnän jatkotoimista ja etsintään liittyvästä tiedottamisesta.

Katoamisilmoitus

Katoamisilmoitus tehdään viipymättä lähietsinnän jälkeen hätänumeroon 112. Lisäksi katoamisesta ilmoitetaan virka-aikana asiakkaan vastuutyöntekijälle ja virka-ajan ulkopuolella Satakunnan hyvinvointialueen sosiaalipäivystykseen puh. 02 623 4380. Sosiaalipäivystys huolehtii kiireellisestä ja välttämättömästä avun antamisesta. Kun henkilö on löytynyt, ilmoitetaan tilanteesta niille tahoille mihin katoamisesta on ilmoitettu.

9.11 Asiakkaan kuolema perhekodissa

Perhehoitajalla tulee olla tieto asiakkaan mahdollisesta elvytyskiellosta, jonka mukaan hän toimii.

Jos asiakas kuolee perhekodissa, perhehoitaja soittaa hätänumeroon 112 ja pyytää, että puhelu yhdistetään poliisille. Perhehoitaja ilmoittaa asiakkaan kuoleman epäilystä ensin poliisille. Poliisityöpari tulee perhekotiin ja toteaa asiakkaan kuoleman. Samalla suljetaan pois mahdollinen rikosepäily. Tämän jälkeen vainaja siirretään lähimpään terveyskeskukseen, jossa lääkäri vahvistaa kuoleman.

Perhehoitajan tulee ilmoittaa asiasta asiakkaan läheisille ja perhehoidon vastuutyöntekijälle. Asiakkaan vastuutyöntekijä ottaa yhteyttä asiakkaan omaisiin ja keskustele heidän kanssaan. Perhehoi-

don vastuutyöntekijä järjestää perhehoitajalle tarvittavan tuen tai on perhehoitajan tukena asiakkaan kuoleman johdosta. Perhekodissa voidaan järjestää muistelutilaisuus mahdollisesti yhteistyössä asiakkaan läheisten tai seurakunnan kanssa.

10 Perhehoidon valvonta

Perhehoidon valvonnasta vastaa hyvinvointialue. Valvonnan periaatteet ja toimintatavat tulevat perhehoitolaista, sosiaalihuoltolaista sekä Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön laatimista ohjeista. Toimeksiantosopimussuhteisen perhehoidon valvonta toteutetaan perhehoidosta vastaavien viranomaistahojen toimesta. Ammatillisessa perhehoidossa valvonnassa noudatetaan valvontalakia ja valvonnan toteuttaa hyvinvointialueen valvontayksikkö. Asiakkaan oikeuden toteutumista hyvään, asiakassuunnitelman mukaiseen perhehoitoon ja kohteluun seurataan säännöllisesti. Perhehoidolle on laadittu valvontalain 27 § mukainen omavalvontasuunnitelma, joka on kaikille perhekodeille yhteinen.

10.1 Perhehoidon valvonnan periaatteet

”Hoidettavan sijoittaneen hyvinvointialueen tehtävänä on valvoa, että sijoitus perhehoitoon toteutuu tämän lain mukaisesti ja hoidettava saa sijoituksen aikana ne tarvitsemansa palvelut ja tukitoimet, jotka järjestetään sen hyvinvointialueen toimesta, jonka alueelle henkilö on sijoitettu. Sekä sijoituksen tehnyt hyvinvointialue, että se hyvinvointialue, jonka alueelle sijoitus on tehty, voi tarkastaa perhehoitopaikan tässä laissa tarkoitetun toiminnan sekä toiminnan järjestämisessä käytettävät toimintayksiköt ja toimitilat silloin, kun tarkastuksen tekemiseen on perusteltu syy. Pysyväisluonteeseen asumiseen käytettävät tilat voidaan tarkastaa ainoastaan, jos tarkastaminen on välttämätöntä asiakkaan aseman ja asianmukaisten palvelujen turvaamiseksi.

Tarkastus voidaan tehdä ennalta ilmoittamatta. Tarkastaja on päästettävä kaikkiin perhehoitopaikan tiloihin. Tarkastuksesta on pidettävä pöytäkirjaa. Tarkastajalla on oikeus ottaa valokuvia tarkastuksen aikana.

Jos perhekoti tai siinä annettu hoito ja kasvatustodetaan sopimattomaksi tai puutteelliseksi, hyvinvointialueen on pyrittävä ohjauksen avulla saamaan aikaan korjausasiassa. Jollei korjausta ole asetussa määräajassa tapahtunut, hyvinvointialueen on tällöin huolehdittava, että hoidettavan hoito järjestetään hänen etunsa ja tarpeidensa mukaisella tavalla. Tarvittaessa hoidettavat siirretään heidän tarpeitaan vastaavaan muuhun hoitopaikkaan.” (Perhehoitolaki 22 §)

Perhehoidon onnistumisen ja laadun kannalta perhehoidon vastuutyöntekijän yhteydenpito perhehoitajaan, toimiva yhteistyö sekä oikea-aikainen ja oikeanlainen tuki ovat ratkaisevan tärkeitä. Yhteistyön ja tuen toimiessa myös perhehoidon arviointi ja valvonta voivat toteutua tarkoitetulla tavalla. Perhehoidon valvonnan painopisteenä on perhehoidon riittävän tuen järjestäminen, jotta

puutteiden tai epäkohtien ilmaantuminen pystytään ehkäisemään ennalta tai niihin voidaan puuttua varhaisessa vaiheessa. (STM 2017:25 Perhehoitolain toimeenpanon tuki.)

Toimeksiantosuhteisen perhehoidon ennakoivaa valvontaa ovat perhehoitajalle annettu perhehoidon ennakkovalmennus, ehdottomien esteiden selvittäminen, ohjaus, tuki sekä perhehoidon seuraaminen ja perhehoidolle asetettujen tavoitteiden arviointi yhteistyössä perhehoitajan kanssa.

10.2 Ohjaus- ja tukikäynnit

Perhehoidon vastuutyöntekijä tekee pitkäaikaisten perhehoitajien luo ohjaus- ja tukikäynnejä vähintään kerran vuodessa. Käynneillä arvioidaan perhehoidossa olevien henkilöiden suunnitelmien toteutumista ja keskustellaan perhehoitajan työssä jaksamisesta, tuen tarpeesta, yhteistyöstä ja koulutuksesta. Perhehoidon vastuutyöntekijän ohjauskäynneillä voidaan päivittää asiakkaan perustiedot -lomaketta, mikäli asiakkaan hoitoisuus on muuttunut sekä kartoitetaan asiakkaan tarpeiden mukaiset palvelut. Tilapäisessä perhehoidossa ohjauskäynnejä toteutetaan tarpeen mukaan.

10.3 Kriisi- ja väkivaltatilanteet

Perhekodissa noudatetaan tavanomaisia perhe-elämän periaatteita. Väkivaltatilanteita tulee estää ennakoimalla riskitekijät. Yhteisillä sopimuksilla ja perheen pelisäännöillä voidaan luoda toimintakäytännöt arkeen, asiakkaan yksilöllinen avun ja ohjauksen tarve huomioiden. Kriisitilanteissa otetaan yhteyttä tarvittaviin palveluihin, kuten ambulanssi ja poliisi, jonka jälkeen asiasta ilmoitetaan perhehoidon vastuutyöntekijälle. Perhehoidon vastuutyöntekijä tekee Haipro-ilmoituksen ja kirjallisen selvityksen jokaisesta kriisi- tai väkivaltatilanteista.

11 Perhehoitajan oikeudet ja velvollisuudet

Perhehoitajan oikeudet ja velvollisuudet perustuvat lainsäädäntöön. Perhehoitajan vastuisiin kuuluvat hyvän, asiakassuunnitelman mukaisen perhehoidon toteuttaminen, perheenjäsenenä olemisen turvaaminen, sitoutuminen toimimaan yhteistyössä sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijöiden sekä perhehoidossa olevan henkilön läheisten kanssa. Perhehoitajan tulee ilmoittaa perhehoitoon liittyvistä muutoksista perhehoidon vastuutyöntekijälle.

Perhehoitajalla on oikeus perhehoitolain mukaisiin ja tähän toimintaohjeeseen kirjattuihin oikeuksiin sekä toimeksiantosopimuksessa sovittaviin asioihin. Näitä ovat mm. oikeus vapaaseen, perhehoidon toteuttamisen kannalta tarvittavien asiakasta koskevien tietojen saanti, peruseläketurva, tapaturmavakuutus, hyvinvointi- ja terveystarkastus, koulutus ja tuki, hoitopalkkio, kulukorvaus ja mahdollisuus käynnistämiskorvaukseen, yhteistyö sekä kuulluksi tuleminen perhehoitoon liittyvissä asioissa.

11.1 Tietojensaantioikeus, seuranta ja tietojen säilytys

Perhehoitaja on velvollinen kirjaamaan yhteisesti sovitulla tavalla jokaisesta asiakkaasta merkittävimmät asiat ja tapahtumat.

Perhehoitaja kirjaa asiakasta kunnioittavasti, mutta myös haasteet esiin tuoden esimerkiksi ilot, surut, edistymiset, taantumet, kohokohdat, huolenaiheet ja kuulumiset yleensä. Kirjaaminen tehdään asiakkaasta yksilöllisesti eikä siihen laiteta tietoja muista asiakkaista. Tiedot toimitetaan vastuutyöntekijälle pitkäaikaisen perhehoidon osalta sovitulla tavalla, kuitenkin vähintään kerran vuodessa ja lyhytaikaisen perhehoidon osalta vähintään kaksi kertaa vuodessa. Vastuutyöntekijä kirjaa asiat asiakastietojärjestelmään.

Perhehoidossa pitkäaikaisesti asuvasta henkilöstä laaditaan ”asiakkaan perustiedot” -lomake asiakkaan perhehoidon alkaessa ja päivitetään aina tarpeen mukaan. Lomake voidaan luovuttaa esim. sijaishoitajalle hoidon sujuvuuden turvaamiseksi.

Perhehoitajalla on oikeus saada sellaiset hoidettavaa koskevat tiedot, jotka ovat välttämättömiä hoivan ja huolenpidon toteuttamiseksi (laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 17 §). Perhehoitajalle tulee toimittaa ne asiakkaan tiedot, joita tarvitaan turvallisen hoidon toteuttamiseksi ja seurannan turvaamiseksi. Vähimmillään ne ovat henkilötiedot, omaisen ja edunvalvojan yhteystiedot, diagnoosit, lääkehoito, allergiat, ruokavaliot ja muut vastaavat riskitekijät, määrätty seuranta (paino, laboratoriokokeet), perhehoitoon ohjaamisen perusteet (esim. kotona pärjäämättömyys), tämänhetkisen toimintakyvyn kuvaus, tehtyjen toimintakykyarviointien tulokset sekä mahdollinen elvytyskielto.

Perhehoidossa olevaa henkilöä koskevat asiakirjat ja muut kirjalliset tiedot säilytetään asianmukaisesti lukitussa paikassa. Salassa pidettävät asiakirjat palautetaan perhehoidon päättyessä.

Hyvinvointialue ylläpitää perhehoitajia ja perhekoteja koskevia tietoja rekisteriselosteen mukaisesti.

11.2 Salassapito- ja vaitiolovelvollisuus

Perhehoitajalla on elinikäinen vaitiolovelvollisuus (laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 15 §) eli perhehoitaja ei saa ilmaista perhehoidossa olevaa henkilöä koskevia salassa pidettäviä tietoja sivullisille myöskään siltä osin kuin ne koskevat muita kuin häntä itseään. Salassa pidettäviä tietoja ei saa käyttää omaksi tai toisen hyödyksi eikä toisen vahingoksi. Salassa pidettävistä tiedoista voi antaa tietoa sivullisille henkilön omalla ja/tai hänen laillisen edustajansa suostumuksella. Laillisella edustajalla on laillinen oikeus saada tietoja.

Salassa pidettäviä tietoja ovat mm. tiedot varallisuudesta tai taloudellisesta asemasta, tiedot terveydentilasta, vammaisuudesta tai sosiaali- ja terveydenhuollon tai kuntoutuksen palveluista, tiedot

seksuaalisesta käyttäytymisestä tai suuntautumisesta, tiedot poliittisesta vakaumuksesta tai elintavoista, tiedot osallistumisesta yhdistystoimintaan tai vapaa-ajan harrastuksiin, tiedot perhe-elämästä tai muista niihin verrattavista henkilökohtaisista oloista tai muut henkilön yksityiselämään liittyvät arkaluonteiset asiat.

11.3 Perhehoitajan ilmoittamisvelvollisuus

"Perhehoitaja on velvollinen ilmoittamaan perhehoidossa tapahtuneista muutoksista vastuutyöntekijälle sille hyvinvointialueelle, joka on sijoittanut hoidettavan sekä hyvinvointialueelle, jossa perhe koti sijaitsee." (Perhehoitolaki 21 §)

Perhehoitajan vastuulla on ilmoittaa perhehoidon vastuutyöntekijälle:

- perhehoidossa olevien henkilöiden poissaolot (kotilomat, sairaalajaksot tms.)
- asukkaisiin liittyvät perhehoitoon vaikuttavat toimintakyvyn ja/tai terveydentilan muutoksista
- asiakasmäärissä tapahtuvat muutokset
- elämäntilanteen muutoksista; sairastuminen, muut esteet toimia perhehoitajana
- perhesuhteiden muutoksista
- perhekodissa tapahtuvista muutoksista (esim. remontti, kotieläimet)
- suunnitellut vapaat ja niiden aikaiset järjestelyt
- muista perhehoitajana toimimiseen vaikuttavista asioista
- sattuneista tapaturmista ja väkivallasta (ilmoitettava aina myös kirjallisena)

11.4 Yhteistyö

Perhehoidossa tehdään yhteistyötä perhehoidossa olevan henkilön, perhehoitajan, perhehoidettavan läheisten, perhehoidon vastuutyöntekijän sekä muiden yhteistyötahojen kanssa. Perhehoidossa olevan henkilön yhteyksien säilyttäminen läheisiin on tärkeää. Myös perhehoitajan toivotaan pitävän yhteyttä asiakkaan läheisiin perhehoidossa olevan henkilön ja omaisten toiveet huomioiden. Perhehoidossa olevalla henkilöllä on oikeus tavata läheisiään vastaanottamalla vieraita perhekodissa sekä pitämällä heihin muuten yhteyttä puhelimitse, kirjeitse tai muulla sopivalla tavalla.

12 Yhteystiedot

Ikääntyneiden palvelujen toimialue

Perhehoito

Vastuuyksikön päällikkö: Tarja Hagback, tarja.hagback@sata.fi, puh. 044 701 6601

Palveluohjaaja: Kirsi Sarin, kirsi.sarin@sata.fi, puh. 044 701 6040

Palveluohjaaja: Marja-Leena Kavasto, marja-leena.kavasto@sata.fi, puh. 044 422 4425

Aikuisten toimialue

Vammaispalvelujen asumisen ja päiväaikaisen toiminnan palvelut

Perhehoito

Vastuuyksikön päällikkö: Tuula Saarinen, tuula.h.saarinen@sata.fi, puh. 044 707 4037

Vastaava ohjaaja: Päivi Jokihaara, paivi.jokihaara@sata.fi, puh. 044 707 4024

Ohjaaja: Tommi Linho, tommi.linho@sata.fi, puh. 050 473 5131

Ohjaaja: Marjaana Ojala, marjaana.ojala@sata.fi, puh. 044 707 9145

Liitteet

Liite 1 Palkkio- ja kulukorvaustaulukot

Liite 2 Perusteet (vammaispalvelut)

Liite 3 Perhehoitolaki

IKÄIHMISTEN PERHEHOITO		
Perhehoidosta maksettavat hoitopalkkiot ja kulukorvaukset 2024		
Pitkäaikainen perhehoito		Perusteet
1.palkkioluokka	1071,66 €/kk	ADLH 2-3, IADLCH 3-4, CPS 2, MAPLe5 2-3, MMSE >16
2.palkkioluokka	1256,34 €/kk	MapLen lisäksi väh. 2 tulee täyttyä: ADLH 2-3, IADLCH 4, CPS 3, MAPLe5 3, MMSE <16
Lyhytaikainen perhehoito		
1.palkkioluokka (yli 10h)	40,62 €/pv	
2.palkkioluokka (yli 10h)	61,01 €/pv	
Osavuorokautinen perhehoito	Ei palkkioluokkia	
Alle 3 h	31,42 €	
3–6 h	37,70 €	
6–10 h	47,12 €	
yli 10h	56,56 €	
Kotiin annettava perhehoito	Ei palkkioluokkia	
osavrk alle 3 h	28,25 €	
osavrk 3–6 h	56,54 €	
osavrk 6–10 h	84,79 €	
palkkio/pv (yli 10 h)	109,15 €/pv	
Kulukorvaukset		
Pitkäaikainen perhehoito	805,01 €/kk/asukas (gluteeniton ruokavaliokorv 1,80/pv)	
Lyhytaikainen perhehoito	32,16 €/pv/asukas (gluteeniton ruokavaliokorv 1,80/pv)	
Osavuorokautinen perhehoito	14,26 €/pv/asukas	
Kotiin annettava perhehoito	12,79 €/vrk, jos yhdensuunt matka on yli 15 km	

VAMMAISPALVELUIDEN PERHEHOITO		
Perhehoidosta maksettavat hoitopalkkiot ja kulukorvaukset 2024		
Pitkäaikainen perhehoito		Perusteet
1. palkkioluokka		TOIMI-arviointi ja toimialueen maksuluokan perusteet
työtoimintaan osallistuva 5 pv/vk	921,61 € / kk	
työtoimintaan osallistuva 4 pv/vk	952,02 € / kk	
työtoimintaan osallistuva 3 pv/vk	983,77 € / kk	
työtoimintaan osallistuva 2 pv/vk	1013,16 € / kk	
työtoimintaan osallistuva 1 pv/vk	1042,25 € / kk	
työtoimintaan osallistuva 0 pv/vk	1071,65 € / kk	
2. palkkioluokka	1832,19 € / kk	TOIMI-arviointi ja toimialueen maksuluokan perusteet
erityisen vaativa	2746,71 € / kk	Toistaiseksi voimassa oleva erityisen vaativa (7 asiakasta). Ei uusia asiakkaita.
Lyhytaikainen perhehoito		
1. palkkioluokka	40,62 €/pv	
2. palkkioluokka	61,01 €/pv	
erityisen vaativa	91,52 €/pv	Voimassa 30.3.24 asti. Ei uusia asiakkaita.
Kotiin annettava perhehoito		
1. palkkioluokka	105,07 €/pv	
2. palkkioluokka	120,83 €/pv	
erityisen vaativa	137,26 €/pv	Voimassa 30.3.24 asti. Ei uusia asiakkaita.
osavrk alle 3 h	28,25 €	
osavrk 3–6 h	56,54 €	
osavrk 6–10 h	84,79 €	
palkkio/pv (yli 10 h)	109,15 €/pv	
Kulukorvaukset		
Pitkäaikainen perhehoito	805,01 €/kk/asiakas (gluteeniton ruokavaliokorv. 1,80 €/pv)	
Lyhytaikainen perhehoito	32,24 €/pv/asiakas (gluteeniton ruokavaliokorv. 1,80 €/pv)	
Kotiin annettava perhehoito	12,79 €/kerta , jos yhdensuunt. matka on yli 15 km	

Perusteet lyhytaikaiseen perhehoitoon (vammaispalvelut)

Perustason perhehoito

Asiakas tarvitsee tavallista hoivaa ja huolenpitoa. Esimerkiksi perustason asiakkaaksi voidaan arvioida vammaisen asiakkaan sisarus, jolla ei ole erityistarpeita.

Vaativan tason perhehoito

Asiakkaalla on erityisen tuen tarve vamman tai muun haasteen/diagnoosin vuoksi. Asiakas tarvitsee tavallista enemmän hoidollista osaamista ja/tai ohjausta ja/tai valvontaa verrattuna saman ikäryhmän henkilöön. Fyysisen ja/tai psyykkisen ja/tai sosiaalisen avun ja/tai tuen ja/tai ohjauksen ja/tai valvonnan tarvetta on monissa elämänhallinnan osa-alueissa. Lisäksi asiakkaalla voi olla käytössä arkea ja terveyttä tukevia apuvälineitä ja/tai hoito- ja/tai ohjausmenetelmiä. Vaativaksi hoidoksi voidaan katsoa myös asiakkaan yliviilkkaus tai muu erityistä valvontaa vaativa käyttäytyminen. Asiakkaan hoidon sitovuus ja vaativuus ovat perhehoitajaa sitovaa. Asiakasta ei voi jättää ilman valvontaa.

Perusteet pitkäaikaiseen perhehoitoon (vammaispalvelut)

Perustason perhehoito

Asiakkaalla on erityisen tuen tarve vamman tai muun haasteen/diagnoosin vuoksi. Asiakkaalla ei ole vaativia perussairauksia, rajoitteita, psyykkisen terveyden haasteita tai käytös ongelmia. Asiakas tarvitsee sanallista ohjausta ja/ tai apua ja/tai tukea arjenhallintaan (esim. avustaminen hygienian hoidossa). Asiakas on osittain omatoiminen.

Vaativan tason perhehoito

Asiakkaalla on erityisen tuen tarve vamman tai muun haasteen/diagnoosin vuoksi. Asiakkaalla on sairauksia ja/tai rajoitteita ja/tai psyykkisen ja/tai sosiaalisen terveyden haasteita, joiden vuoksi hän tarvitsee vahvaa ohjausta ja valvontaa. Asiakas tarvitsee useissa elämänhallinnan osa-alueissa hoivaa ja/tai ohjausta ja/tai tukea ja/tai valvontaa. Asiakas käy koulua ja/ tai työ ja päivä toiminnassa enintään kaksi kertaa viikossa. Asiakkaan hoidon sitovuus ja vaativuus ovat perhehoitajaa jatkuvasti sitovaa. Asiakasta ei voi jättää ilman valvontaa.

Hyväksynyt Saila Hohtari ja Sari Landvik

Perhehoitolaki 263/2015 (www.finlex.fi)

[1 §](#) Lain tarkoitus ja tavoite

Tämän lain tarkoituksena on turvata hoidettavalle perheenomainen ja hoidettavan tarpeiden mukainen perhehoito.

Perhehoidon tavoitteena on antaa perhehoidossa olevalle henkilölle mahdollisuus kodinomaiseen hoitoon ja läheisiin ihmissuhteisiin sekä edistää hänen perusturvallisuuttaan ja sosiaalisia suhteitaan.

[2 § Soveltamisala](#)

Tätä lakia sovelletaan henkilön hoidon tai muun osa- tai ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämiseen perhehoitajan yksityiskodissa tai hoidettavan kotona.

Jollei toisin säädetä, se mitä tässä laissa säädetään perhehoidosta, koskee myös ammatillista perhehoitoa, jota annetaan yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain ([922/2011](#)) 7 §:ssä tarkoitetun luvan perusteella ammatillisessa perhekodissa.

[3 § Perhehoito](#)

Perhehoito on hoidon tai muun osa- tai ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä perhehoitajan yksityiskodissa tai hoidettavan kotona. Kunta tai kuntayhtymä tekee toimeksiantosopimuksen perhehoitajan kanssa tai sopimuksen perhehoidon järjestämisestä yksityisen perhehoidon tuottajan kanssa.

[4 § Ammatillinen perhehoito](#)

Ammatillinen perhehoito on perhehoitoa, jota annetaan yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 7 §:ssä tarkoitetun luvan perusteella ammatillisessa perhekodissa.

[5 § Perhekodin olosuhteet](#)

Perhekodin pitää olla terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan siellä annettavalle hoidolle sopiva. Perhekodin sopivuutta harkittaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota perhekodin ihmissuhteisiin, perhehoitajan mahdollisuuksiin ottaa huomioon ja vastata perhehoitoon sijoitettavan tarpeisiin hänen etunsa mukaisesti. Lisäksi on selvitettävä, hyväksyvätkö muut perhekodin jäsenet perhehoitoon sijoitettavan ja voiko perhehoitoon sijoitettava henkilö saada perhekodin muihin jäseniin nähden tasavertaisen aseman. Perhekodin tulee myös rakenteeltaan, tiloiltaan ja varustetasoltaan olla siellä annettavalle hoidolle sopiva.

[6 § Perhehoitajan kelpoisuus](#)

Perhehoitajaksi voidaan hyväksyä henkilö, joka koulutuksensa, kokemuksensa tai henkilökohtaisten ominaisuuksiensa perusteella on sopiva antamaan perhehoitoa.

Ennen 10 §:ssä tarkoitetun toimeksiantosopimuksen tekemistä perhehoitajaksi aikovan henkilön on suoritettava tehtävän edellyttämä ennakkovalmennus. Erityisistä syistä ennakkovalmennus voidaan suorittaa vuoden kuluessa sijoituksen alkamisesta.

Ammatillisessa perhehoidossa edellytetään 1 momentissa säädetyn lisäksi olevan vähintään kaksi perhehoitajaa, joista ainakin yhdellä perhehoidon hoito- ja kasvatustehtäviin osallistuvista on tehtävään soveltuva koulutus ja riittävä kokemus hoito- tai kasvatustehtävistä.

[7 § Perhekodissa hoidettavien määrä](#)

Perhekodissa saadaan samanaikaisesti hoitaa enintään neljää henkilöä hoitajan kanssa samassa taloudessa asuvat alle kouluikäiset lapset ja muut erityistä hoitoa tai huolenpitoa vaativat henkilöt mukaan luettuina.

Perhekodissa saadaan kuitenkin hoitaa samanaikaisesti enintään kuutta henkilöä, jos perhekodissa annettavasta hoidosta, kasvatuksesta tai muusta huolenpidosta vastaa vähintään kaksi hoitopaikassa asuvaa henkilöä, joista ainakin toisella on 6 §:n 1 momentissa ja toisella 3 momentissa säädetty kelpoisuus. ([29.6.2016/510](#))

[8 § Ammatillisessa perhekodissa hoidettavien määrä](#)

Ammatillisessa perhekodissa saadaan hoitaa samanaikaisesti enintään seitsemää henkilöä, jos perhekodissa annettavasta hoidosta, kasvatuksesta tai muusta huolenpidosta vastaa vähintään kaksi hoitopaikassa asuvaa henkilöä, joista ainakin yhdellä on 6 §:n 1 momentissa ja yhdellä 3 momentissa säädetty kelpoisuus. Samassa taloudessa asuvat alle kouluikäiset lapset ja muut erityistä hoitoa tai huolenpitoa vaativat henkilöt lasketaan mukaan enimmäismäärään.

[9 § Hoidettavien määrästä poikkeaminen](#)

Jos kyse on hoidon antamisesta sisaruksille tai saman perheen jäsenille, voi perhekodissa tai ammatillisessa perhekodissa olla samanaikaisesti hoidettavana useampi henkilö kuin 7 ja 8 §:ssä säädetään.

Lisäksi erityisestä syystä voidaan 7 ja 8 §:ssä säädettyistä samanaikaisesti hoidettavien henkilöiden enimmäismääristä poiketa. Erityisenä syynä pidetään lähinnä tilannetta, jossa perhehoidossa samanaikaisesti hoidetaan vain täysi-ikäisiä henkilöitä, joiden keskinäinen kanssakäyminen ja perhehoitosijoituksen laatu yhdessä toimintakyvyn ja hoidon tarpeen kanssa tekevät mahdolliseksi poikkeamisen enimmäismäärästä.

Hoidettavien määrä on kuitenkin suhteutettava perhehoitajien lukumäärään, hoidettavien tarvitsemaan hoitoon ja kasvatukseen sekä toiminnan luonteeseen.

[10 § Toimeksiantosopimus](#)

Perhehoitajan ja kunnan tai kuntayhtymän välisessä toimeksiantosopimuksessa tulee sopia:

- 1) perhehoitajalle maksettavan palkkion määrästä ja suorittamisesta;
- 2) perhehoidosta ja hoidon käynnistämisestä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta sekä perhehoidossa olevan kalenterikuukausittaisten käyttövarojen maksamisesta;
- 3) perhehoidossa olevan yksilöllisistä tarpeista johtuvien erityisten kustannusten korvaamisesta;
- 4) hoidon arvioidusta kestosta;
- 5) perhehoitajan oikeudesta vapaaseen, vapaan toteuttamisesta sekä palkkion maksamisesta ja kustannusten korvaamisesta vapaan ajalta;
- 6 a) hyvinvointi- ja terveystarkastusten järjestämisestä; ([29.6.2016/510](#))
- 6) perhehoitajalle annettavasta valmennuksesta, työnohjauksesta ja koulutuksesta sekä näiden toteuttamisesta; ([29.6.2016/510](#))
- 7) toimeksiantosopimuksen irtisanomisesta; ([29.6.2016/510](#))
- 8) tarvittaessa muista perhekotia ja perhehoitoa koskevista seikoista; ([29.6.2016/510](#))
- 9) yhteistyöstä kunnan ja perhehoitajan kesken. ([29.6.2016/510](#))

Toimeksiantosopimusta tarkistetaan hoidon kestoa tai sisältöä koskevien muutosten vuoksi sekä myös, kun sen tarkistamiseen muutoin on aihetta.

Tässä laissa tarkoitetun toimeksiantosopimuksen tehnyt ei ole työsopimuslain ([55/2001](#)) 1 luvun 1 §:ssä tarkoitetussa työsuhhteessa sopimuksen tehneeseen kuntaan tai kuntayhtymään.

[11 § Sopimus perhehoidon järjestämisestä](#)

Kunnan tai kuntayhtymän ja yksityisen perhehoidon tuottajan välisessä sopimuksessa perhehoidon antamisesta tulee sopia:

- 1) perhehoidosta maksettavasta korvauksesta;
- 2) perhehoidossa olevan kalenterikuukausittaisten käyttövarojen maksamisesta;
- 3) perhehoidossa olevan yksilöllisistä tarpeista johtuvien erityisten kustannusten korvaamisesta;
- 4) hoidon arvioidusta kestosta;
- 5) perhehoitajalle annettavasta valmennuksesta, työnohjauksesta ja koulutuksesta sekä näiden toteuttamisesta;
- 6) sopimuksen irtisanomisesta;
- 7) tarvittaessa muista perhehoitoa koskevista seikoista.

Perhehoidosta tehtyä sopimusta tarkistetaan hoidon kestoa tai sisältöä koskevien muutosten vuoksi sekä myös, kun sen tarkistamiseen muutoin on aihetta.

[12 § Toimeksiantosopimuksen irtisanominen ja purkaminen](#)

Jos toimeksiantosopimuksessa ei ole toisin sovittu, voidaan toimeksiantosopimus irtisanoa päättymään irtisanomista seuraavan kahden kuukauden kuluttua.

Jos valvonnan yhteydessä perhekoti tai siellä annettava hoito todetaan sopimattomaksi tai puutteelliseksi, hoidon järjestämisestä vastaavan kunnan tai kuntayhtymän tulee pyrkiä saamaan aikaan korjaus. Jos puutetta ei korjata asetetussa määräajassa tai jos puutetta ei voida korjata ilman kohtuutonta vaihua tai kohtuullisessa ajassa, toimeksiantosopimus voidaan purkaa välittömästi.

[13 § Oikeus vapaaseen](#)

Jollei toimeksiantosopimuksessa ole toisin sovittu, kunnan tai kuntayhtymän tulee järjestää perhehoitajalle mahdollisuus vapaaseen, jonka pituus on kaksi vuorokautta kutakin sellaista kalenterikuukautta kohden, jona hän on toiminut toimeksiantosopimuksen perusteella vähintään 14 vuorokautta perhehoitajana. ([29.6.2016/510](#))

Perhehoidon järjestämisestä vastaavan kunnan tai kuntayhtymän tulee huolehtia tai tarvittaessa avustaa perhehoidossa olevan henkilön hoidon tarkoituksenmukaisessa järjestämisessä perhehoitajan vapaan ajaksi.

[14 § Sijaishoito perhehoitajan vapaan ja muun poissaolon aikana](#)

Kunta tai kuntayhtymä voi järjestää perhehoitajan vapaan tai muun tilapäisen poissaolon ajaksi tarvittavan sijaishoidon tekemällä 6 §:ssä säädetyt edellytykset täyttävän henkilön kanssa toimeksiantosopimuksen, jolla tämä sitoutuu huolehtimaan sijaishoidosta perhehoitajan tai hoidettavan kotona. Sijaishoito voidaan järjestää edellä tarkoitettulla tavalla, jos perhehoitaja suostuu siihen ja järjestely arvioidaan hoidettavan edun mukaiseksi.

Sijaishoitajan kanssa tehtävässä toimeksiantosopimuksessa sovitaan:

- 1) sijaishoitajalle maksettavan hoitopalkkion määrästä ja suorittamisesta;
- 2) tarvittaessa sijaishoitajalle aiheutuvien kustannusten korvaamisesta;
- 3) toimeksiantosopimuksen voimassaolosta;
- 4) tarvittaessa muista sijaishoitoa koskevista seikoista.

Sijaishoitoja ei ole työsuhteessa sopimuksen tehneeseen kuntaan tai kuntayhtymään. Sijaishoitajalle järjestettävään koulutukseen ja tukeen sovelletaan 15 §:ää ja hänen sosiaaliturvaansa 20 §:ää.

[15 § Koulutus ja tuki](#)

Perhehoidon järjestämisestä vastaava kunta tai kuntayhtymä vastaa toimeksiantosopimukseen kirjattavalla tavalla perhehoitajalle annettavasta tarvittavasta valmennuksesta, työhohjauksesta ja koulutuksesta sekä perhehoitajaksi aikovalle henkilölle annettavasta ennakkovalmennuksesta. Perhehoidon aikana tarvittavan tuen järjestämiseksi perhehoitajalle on nimettävä josta hoidettavaa varten vastuutyöntekijä. Perhehoitajalle on järjestettävä riittävä mahdollisuus saada tukea ja tavata vastuutyöntekijää.

[12.1.1.1.1 15 a § \(\[29.6.2016/510\]\(#\)\)](#)

[12.1.1.1.2 Hyvinvointi- ja terveystarkastukset](#)

Kunnan on tarvittaessa järjestettävä toimeksiantosopimuksessa sovittavalla tavalla perhehoitajalle

hyvinvointi- ja terveystarkastuksia sekä hänen hyvinvointiaan tukevia sosiaali- ja terveystarkastuksia. Päätoimiselle perhehoitajalle mahdollisuus hyvinvointi- ja terveystarkastukseen on järjestettävä vähintään joka toinen vuosi.

[16 § Hoitopalkkio](#)

Jollei toimeksiantosopimuksessa ole toisin sovittu, perhehoitajalla on oikeus saada hoidosta palkkiota (*hoitopalkkio*). Hoitopalkkiota maksetaan perhehoidossa olevaa henkilöä kohti kalenterikuukaudessa vähintään 775,00 euroa. Hoitopalkkion

määrän tulee vastata henkilön hoidettavuutta ja sitä arvioidessa tulee ottaa huomioon toiminnan luonne. ([29.6.2016/510](#))

Hoitopalkkiota ei makseta perhehoitajan omasta alle 18-vuotiaasta lapsesta. Hoitopalkkio voidaan erityisestä syystä sopia maksettavaksi myös 1 momentissa säädettyä vähimmäismäärää pienempänä.

Kun lapsen hoito ja huolenpito on järjestetty kodin ulkopuolisen sijoituksen sijasta läheisverkoston kartoituksen perusteella huoltajuus- tai oheishuoltajuusmääräyksellä muun kuin biologisen vanhemman luona, tulee lasta hoitavalle henkilölle maksaa tämän lain mukainen hoitopalkkio, 17 §:n mukainen kulkukorvaus ja 18 §:n mukainen käynnistämiskorvaus. Lasta hoitavalle henkilölle on tarvittaessa järjestettävä myös 10 §:ssä tarkoitettuja palveluja ja tukitoimia. ([29.6.2016/510](#))

Edellä 1 momentissa mainittu ja toimeksiantosopimuksessa sovittu hoitopalkkion määrä on tarkistettava kalenterivuositain työntekijän eläkelain ([395/2006](#)) 96 §:ssä tarkoitettulla palkkakertoimella.

[17 § Kustannusten korvaaminen](#)

Perhehoidossa olevan henkilön hoidosta ja ylläpidosta aiheutuvista kustannuksista perhehoitajalle maksetaan todellisten kustannusten mukainen korvaus (*kulukorvaus*), kuitenkin vähintään 410,66 euroa perhehoidossa olevaa henkilöä kohti kalenterikuukaudessa, jollei toimeksiantosopimuksessa ole toisin sovittu. Kulukorvaus voidaan erityisestä syystä maksaa myös säädettyä vähimmäismäärää pienempänä.

Kulukorvaus kattaa perhehoidossa olevan ravinnosta, asumisesta, harrastuksista, henkilökohtaisista tarpeista ja muusta elatuksesta aiheutuvat tavanomaiset menot sekä ne tavanomaiset terveydenhuollon kustannukset, joita muun lainsäädännön nojalla ei korvata. Lisäksi kulukorvaus sisältää lastensuojelulain ([417/2007](#)) nojalla perhehoitoon sijoitetulle lapselle tai nuorelle hänen omaan käyttöönsä mainitun lain nojalla annettavat käyttövarat.

Kulukorvauksen lisäksi perhehoitajalle maksetaan korvaus sellaisista perhehoidossa olevan yksilöllisistä tarpeista johtuvista terapian ja terveydenhuollon sekä alle 21-vuotiaan lapsen tai nuoren opinnoista aiheutuvista erityisistä kustannuksista, joita muun lainsäädännön nojalla ei korvata.

Edellä 2–4 momentissa tarkoitettujen kustannusten lisäksi voidaan korvata perhehoidossa olevan lomanvietosta johtuvat ja erityisten harrastusten tai harrastusvälineiden aiheuttamat ja muut jatkuvaluontoiset tai kertakaikkiset erityiset kustannukset.

[18 § Käynnistämiskorvaus](#)

Perhehoitajalle maksetaan hoidon käynnistämisestä aiheutuvista tarpeellisista kustannuksista korvaus (*käynnistämiskorvaus*), jonka suuruus on perhehoidossa olevaa henkilöä kohti enintään 2 916,43 euroa.

[19 § Indeksisisidonnaisuus](#)

Tämän lain 17 ja 18 §:ssä mainitut määrät sekä toimeksiantosopimuksessa sovitut kulukorvausten määrät on tarkistettava kalenterivuositain vuoden alusta elinkustannusindeksin (lokakuu 1951=100) edellisen vuoden lokakuun vuosimuutoksen mukaisesti.

[20 § Sosiaaliturva](#)

Toimeksiantosuhteisen perhehoitajan eläketurvasta säädetään kunnallisissa eläkelaisissa ([549/2003](#)).

Toimeksiantosopimuksen tehneen kunnan tai kuntayhtymän on vakuutettava perhehoitaja työtaturma- ja ammattitautilain ([459/2015](#)) 3 §:n 1 momentin mukaisella vakuutuksella. Perhehoitajaan sovelletaan, mitä työtaturma- ja ammattitautilaisissa säädetään työntekijästä, ja kuntaan tai kuntayhtymään sovelletaan, mitä työtaturma- ja ammattitautilaisissa säädetään työnantajasta. ([30.12.2015/1645](#))

[21 § Ilmoittamisvelvollisuus](#)

Perhehoitaja on velvollinen ilmoittamaan perhehoidossa tapahtuneista muutoksista vastuutyöntekijälle siihen kuntaan, joka on sijoittanut hoidettavan sekä kuntaan, jossa perhekoti sijaitsee.

[22 § Valvonta](#)

Hoidettavan sijoittaneen kunnan tehtävänä on valvoa, että sijoitus perhehoitoon toteutuu tämän lain mukaisesti ja hoidettava saa sijoituksen aikana ne tarvitsemansa palvelut ja tukitoimet, jotka järjestetään sen kunnan toimesta, johon henkilö on sijoitettu. Sekä sijoittajakunnan että sijoituskunnan sosiaalihuollosta vastaava toimielin voi tarkastaa perhehoitopaikan tässä laissa tarkoitetun toiminnan sekä toiminnan järjestämisessä käytettävät toimintayksiköt ja toimitilat silloin, kun tarkastuksen tekemiseen on perusteltu syy. Pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävät tilat voidaan tarkastaa ainoastaan, jos tarkastaminen on välttämätöntä asiakkaan aseman ja asianmukaisten palvelujen turvaamiseksi.

Tarkastus voidaan tehdä ennalta ilmoittamatta. Tarkastaja on päästettävä kaikkiin perhehoitopaikan tiloihin. Tarkastuksesta on pidettävä pöytäkirjaa. Tarkastajalla on oikeus ottaa valokuvia tarkastuksen aikana.

Jos perhekoti tai siinä annettu hoito ja kasvatusta todetaan sopimattomaksi tai puutteelliseksi, toimielimen on pyrittävä ohjauksen avulla saamaan aikaan korjaus asiassa. Jollei korjausta ole asetetussa määräajassa tapahtunut, toimielimen on tällöin huolehdittava, että hoidettavan hoito järjestetään hänen etunsa ja tarpeidensa mukaisella tavalla. Tarvittaessa hoidettavat siirretään heidän tarpeitaan vastaavaan muuhun hoitopaikkaan.

Palvelujen valvontaan ja toimenpiteisiin valvonnan yhteydessä havaittujen puutteiden korjaamiseksi sovelletaan ammatillisten perhekotien ja muiden yksityisten perhehoidon palveluntuottajien osalta, mitä yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 4 luvussa säädetään.

[23 § Voimaantulo](#)

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2015.

Sen estämättä, mitä 7 §:ssä säädetään, ennen lain voimaantuloa tehtyyn sopimukseen perustuva perhehoito voi jatkua lain voimaan tultua niin pitkään kuin hoidettavan hoidon tarve sitä edellyttää.

Tällä lailla kumotaan perhehoitajalaki ([312/1992](#)) sekä sosiaalihuoltolain ([710/1982](#)) [25](#), [26](#) ja [26 a §](#), sellaisina kuin ne ovat, [25](#) ja [26 a §](#) laissa [311/1992](#) sekä [26 §](#) laeissa [311/1992](#), [604/1996](#) ja [923/2011](#).

Kunnan tai kuntayhtymän on muilta kuin 2 momentissa tarkoitetuilta osin ryhdyttävä toimenpiteisiin ennen lain voimaantuloa tehdyn perhehoitoa koskevan sopimuksen tarkistamiseksi siten, että se vastaa tämän lain säännöksiä viimeistään kolmen kuukauden kuluttua tämän lain voimaantulopäivästä.

Jos muualla lainsäädännössä viitataan tällä lailla kumottuun perhehoitajalakiin, sen asemesta sovelletaan tätä lakia. ([29.6.2016/510](#))

Muutossäädösten voimaantulo ja soveltaminen:

30.12.2015/1645:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016.

[HE 93/2015](#), StVM 19/2015, EV 94/2015

9.6.2016/510:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2016.

Kunnan tai kuntayhtymän on ryhdyttävä toimenpiteisiin ennen lain voimaantuloa tehdyn toimeksiantosopimuksen tarkistamiseksi siten, että se vastaa tämän lain säännöksiä viimeistään kuuden kuukauden kuluttua tämän lain voimaantulosta.

Sen estämättä, mitä 7 §:ssä säädetään, ennen lain voimaantuloa tehtyyn sopimukseen perustuva perhehoito voi jatkua lain voimaan tultua niin pitkään kuin hoidettavan hoidon tarve sitä edellyttää.

[HE 86/2016](#), StVM 10/2016, EV 97/2016

8.7.2022/606:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023.
HE 56/202, [HE 18/2022](#), StVM 9/2022, EV 66/2022